

23.6.2021

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

12 – 2021

Kokousaika: 23.6.2021 klo 16.00 – 19.22

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

12 – 2021

Mötestid: 23.6.2021 kl 16.00 – 19.22

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

23.6.2021

210–211 §.....	5
Esityslistan asiat nro 3 ja 4	5
VUODEN 2020 ARVIOINTIKERTOMUS JA TILINTARKASTUSKERTOMUS SEKÄ VASTUUVAPAAUS VUODELTA 2020	5
HELSINGIN KAUPUNGIN VUODEN 2020 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEEN	5
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Dan Koivulaakso	5
Pormestari Jan Vapaavuori	6
Valtuutettu Ulla-Marja Urho	10
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	12
Valtuutettu Tomi Sevander	14
Valtuutettu Veronika Honkasalo	16
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	17
Ledamoten Björn Månsson.....	19
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	21
Valtuutettu Mauri Venemies.....	23
Valtuutettu Katju Aro.....	25
Valtuutettu Petrus Pennanen.....	27
Valtuutettu Joel Harkimo.....	29
Apulaispormestari Pia Pakarinen.....	30
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	31
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	32
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	33
Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro)	34
Valtuutettu Seija Muurinen.....	34
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	35
Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro).....	37
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	37
Valtuutettu Pentti Arajärvi	38
Valtuutettu Sami Muttilainen	38
Valtuutettu Sinikka Vepsä	39
Valtuutettu Juhani Strandén	40
Valtuutettu Daniel Sazonov	41
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	41
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro).....	42
Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	42
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	43
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	43
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)	43
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro).....	44
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	44
Valtuutettu Mika Ebeling (vastauspuheenvuoro)	45
Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	45

23.6.2021

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	46
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)	46
Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	46
Valtuutettu Otto Meri.....	47
Valtuutettu Mika Ebeling	47
Apulaispormestari Nasima Razmyar.....	48
Valtuutettu Anna Vuorjoki	49
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	50
Valtuutettu Laura Kolbe	51
213 §.....	52
Esityslistan asia nro 6	52
LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN MUUTTAMINEN	52
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	52
Valtuutettu Matias Turkkila	53
Valtuutettu Mari Rantanen	53
Valtuutettu Ilkka Taipale	53
Valtuutettu Matias Turkkila (vastauspuheenvuoro).....	54
Valtuutettu Nuutti Hyttinen (vastauspuheenvuoro)	54
Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro).....	55
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)	55
Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro).....	56
Valtuutettu Petrus Pennanen	56
Valtuutettu Mika Ebeling	56
Valtuutettu Sami Muttilainen	57
Valtuutettu Mari Rantanen	57
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	58
Valtuutettu Matti Parpala	58
Valtuutettu Matias Turkkila	59
Valtuutettu Katju Aro (vastauspuheenvuoro)	59
215 §.....	60
Esityslistan asia nro 8	60
VALTUUTETTU MIA HAGLUNDIN ALOITE ILMASTOBUDJETOINNIN OTTAMISESTA KÄYTTÖÖN	60
Ledamoten Mia Haglund.....	60
Valtuutettu Mai Kivelä	61
Valtuutettu Leo Stranius	62
Valtuutettu Mika Ebeling	62
216 §.....	63

23.6.2021

Esityslistan asia nro 9	63
VALTUUSTOKAUDEN LOPETUS.....	63
Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Otso Kivekäs.....	63
Pormestari Jan Vapaavuori	67
Valtuutettu Atte Harjanne.....	70

23.6.2021

210–211 §

Esityslistan asiat nro 3 ja 4

VUODEN 2020 ARVIOINTIKERTOMUS JA TILINTARKASTUSKERTOMUS SEKÄ VASTUUVAPAUS VUODELTA 2020

HELSINGIN KAUPUNGIN VUODEN 2020 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEN

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Dan Koivulaakso

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Arviointikertomus tosiaan taas käsittelyssä, kuten tilinpäätöskokoukseen kuuluu. Tässä on lyhyt puheenvuoro. Arviointi on tietysti hyvin kattavaa, ja suosittelen lukemaan kaikille valtuutetuille ja etenkin uusille valtuutetuille. Myös tilinpäätös ja sen 500 miljoonaa euroa ylijäämää on tietysti oikein erinomainen asia.

Käsittelen tässä puheenvuorossa kaupunginhallituksen vastauksia nimenomaisesti arviointikertomukseen ja tilinpäätöspuheenvuorossa sitten niissä.

Hieno asia on se, että pääosin on ryhdytty niihin toimiin, mitä tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessa suositellut. Mutta viran puolesta tarkastuslautakunnan puheenjohtajana pitää antaa myös pyyhkeitä siitä, että kaikkia suosituksia ei aiota toteuttaa.

Muutamasta asiasta tarkemmin. Suositeltiin lautakunnassa, että tilintarkastajan suosittlemiin toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi ryhdyttäisiin viivyttämättä. Se on hienoa, että kaupunginhallitus on yhtynyt tähän tarkastuslautakunnan näkemykseen, koska tästä on aikaisemmin ollut näkemyseroja. Nyt saadaan vastaava menettely kuin mitä sisäisen tarkastuksen osalta on näitten kriittisten toimenpideehdotusten seurannassa ja että näistä jatkossa raportoidaan kuukausittain kaupungin johdolle. Tämä on erinomainen asia. Tämäntyyppistä toivetta ollaan pidempään jo esitetty.

Koronavuonna ei voi olla mainitsematta pandemiaa. Tarkastuslautakunta suosittelin, että kaupungin pitää varautua kasvaviin kustannuk-

23.6.2021

siin, jotka johtuvat koronapandemian aiheuttamasta hoito- ja palveluvelasta sekä oppimisvajeesta. Kaupunginhallituksen lausunnon mukaan näitä vaikutuksia seurataan ja ennakoitaan tehostetusti, ja koska näistä alla olevista asioista aiheutuvat kustannukset koskevat kaikkia kuntia, valtio pitää saada jatkossakin osallistumaan niiden rahoittamiseen. Tämä näkemys valtion roolista on sinänsä ihan relevantti, mutta joka tapauksessa on niin, että Helsinki on näiden toimien järjestäjä ja Helsinki vastaa näistä asioista. Siinä ei voi kaupunkia piiloutua valtion sellän taakse eikä pidä piiloutua etenkin tilanteessa, jossa seuraava neloskohta näyttää 500 miljoonan euron ylijäämää. Eli Helsingin on hoidettava nämä riippumatta siitä, vaikka sinänsä asiallinen huomio, että valtion olisi syytä näihin tulla vastaan.

Yksi yksittäinen arviointikohde, joka on keskeinen ja kriittinen ja etenkin tänään hyväksytyyn sote-uudistuksen aihepiiriä liippaava, on lääkäreiden työolojen kehittäminen, koska terveyskeskusajan saaminen on hyvin riippuvaista siitä, että on riittävästi lääkäreitä töissä Helsingin kaupungilla. Osa näistä suosituksista työkuorman kohtuullistamiseksi terveysasemilla ei ole tullut huomioiduksi tässä kaupunginhallituksen vastauksessa. Tässä on ainoastaan HUS-integraation kehittämismahdollisuudet, niihin on viitattu, mutta ei ole suoraan kaupunki itse ottanut kantaa. Kertaluontoinen määräraha tätä tuskin ratkaisee. Meidän pitää sen takia Helsingissä tehdä työtä, että Helsingin kaupunki näyttäytyisi jatkossakin houkuttelevana työnantajana ja saataisiin lääkäreitä tänne töihin. Tämä myös käy ilmi toimialan lausunnosta, mutta kaupunginhallituksen lausunto vähän epätarkka tässä.

Koska tulee ryhmäpuheenvuorojakin vielä, niin pidän tiiviinä. Suuret kiitokset kaikille tarkastuslautakunnan aktiivisille jäsenille neljältä vuodelta ja tarkastusvirastolle. Ollut ilo työskennellä teidän kanssa neljä vuotta. Viimeisenä ja ehkä vähän haikeana kiitokset kaikille valtuustokollegoille, kun tämä lienee viimeisimpiä puheenvuoroja jos ei viimeinen, mitä täällä pidän. Tämä oli nyt sitten tässä.

Kiitos.

Pormestari Jan Vapaavuori

Puheenjohtaja. Valtuutetut.

Alkuvuodesta -20 harva meistä, jos kukaan, osasi ennustaa, millaiseksi mennyt vuosi tulisi muodostumaan. Korona mullistikin lähes kaikki toimintatapamme ja haastoi kaupunkia paitsi palvelutuotannossa myös

23.6.2021

monella kaupunkilaisille tärkeimmällä osa-alueella. Kulttuuri, tapahtumat ja ihmisten väliset kohtaamiset olivat lähes koko vuoden poissa pelistä. Koronapandemian vaikutukset ovat iskeneet voimalla kaupunkeihin ja erityisesti Helsinkiin, jossa toisaalta palveluvaltainen elinkeinorakenne sekä matkailu, kulttuuri- ja tapahtuma-ala ovat kärsineet rajoitusten ja sulkutoimenpiteistä kaikkein eniten.

Työttömiksi jääneiden työnhakijoiden määrä kasvoi viime vuoden aikana lähes 9 000:lla, ja pahimmillaan kokoaikaisesti lomautettuja oli toukokuussa viime vuonna 27 000 helsinkiläistä. Etenkin nuorille työpaikan löytäminen oli koronan keskellä vaikeaa. Alle 25-vuotiaiden helsinkiläisten työttömien määrä on edelleen yli kaksinkertainen kriisiä edeltävään aikaan. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä on kaksinkertaistunut 10 000:sta 20 000:een, kun tarkastelemme toukokuun ja viime toukokuun välisiä lukemia. Muun muassa nämä luvut kertovat karua tarinaa siitä, että korona on ollut ja on myös sosiaalinen ja taloudellinen kriisi, jonka hännät voivat aiheuttaa myös vakavia uusia ja terveydellisiä ja sosiaali-siakin ongelmia.

Koronan arvioitiin supistavan koko maamme taloutta jopa kymmenellä prosentilla viime vuoden aikana. Näin pahalta pudotukselta vältyttiin, ja lopulta bruttokansantuote supistui "vain" noin kolmella prosentilla. Faktata kuitenkin on, että niin laajemmin julkisessa taloudessa kuin myös kuntataloudessa kaikkein haastavimmat vuodet ovat vielä edessäpäin, kun palveluvelkaa, oppimisvelkaa ja koronakriisin aiheuttamia muita lieveilmiöitä on ryhdyttävä korjaamaan. Tilanteessa, jossa koko julkinen talous on vielä olennaisesti raskaammin velkaantunut kuin vielä muutama vuosi sitten uskalsimme edes pelätä.

Helsinki on selvinnyt akuutin, koronan aiheuttaman terveystilanteen hoidosta tähän asti hyvin, mutta edellä mainitsemani pandemian pitkät lonkerot ja niiden hoitaminen vaativat uudenlaista osaamista, kyvykkyyksiä sekä myös taloudellisia satsauksia. Olennaista on pyrkiä hahmottamaan tätä monialaista kriisiä ja sen eri ulottuvuuksia mahdollisimman kokonaisvaltaisesti.

Niin Helsingin kaupungin tilinpäätöksessä kuin muuallakin kuntatentissä vuosi -20 kääntyi vielä vuoden -19 lopussa ennustetusta kuntatalouden konkurssivuodesta voitolliseksi lähes kaikissa kunnissa. Kuntaliiton mukaan kuntien ja kuntayhtymien viime vuoden tilinpäätösarviot kertovat, että kuntakentän yhteenlaskettu tulos oli 1,7 miljardia euroa ylijäämäinen. Tähän vaikuttivat merkittävästi valtiolta saadut kertaluonteiset kompensatit koronapandemiasta aiheutuneisiin taloudellisiin menetyksiin.

23.6.2021

Myös Helsinki teki kertaluontoisten kompensatioien ansiosta ennakoitua huomattavasti paremman tuloksen. Toiminnan ja investointien rahavirta jäi vain yhdeksän miljoonaa euroa tappiolliseksi huolimatta edellisestä vuotta merkittävästi korkeammasta investointitasosta. Kaupungin tilikauden tulos oli 497 miljoonaa euroa, mikä oli 234 miljoonaa euroa parempi kuin talousarviossa. Voimakkaasti kasvavalle kaupungille ylijäämäinen tulos on välttämättömyys ja investointitason ylläpitämisen ehdoton perusedellytys.

Hyvät valtuutetut.

Vaikka korona on leimannut kaupungin toimintaa ja taloutta viimeiset puolitoista vuotta, on kaupunki saavuttanut kuluvalle strategiakaudella myös paljon muuta. Olemme rakentaneet maailman toimivinta kaupunkia ja tehneet sitä kovemmalla vauhdilla ja suuremmin volyymein kuin koskaan aikaisemmin. Kaupungin palautumiskyvyssä koronasta merkittävä rooli on vastuullisen taloudenpidon jatkamisella. Talous on vain väline, ja mitä vahvemmallalla pohjalla se on, sitä paremmin tätä välinettä voi käyttää erilaisen hyvän rakentamiseen.

Viimeisen neljän vuoden aikana olemme pystyneet muun muassa panostamaan aivan uudella tavalla kotien rakentamiseen uusille helsinkiläisille. Tämän valtuustokauden aikana olemme aloittaneet 27 000 asunnon rakentamisen ja 24 000 asuntoa on valmistunut. Vuoden -17 lopussa asuntoja oli rakenteilla noin 7 000. Vuoden -18 loppuun mennessä rakenteilla olevien asuntojen määrä oli ylittänyt 10 000 asunnon rajan, eikä se ole tullut tuon rajan alle sen jälkeen.

Uusille asukkaille on rakennettu myös palveluita. Tällä strategiakaudella on aloitettu 11 koulun ja 12 päiväkodin uudis- tai korvaavan uudisrakennuksen rakentaminen ja 17 koulun perusparannushanketta. Kuvaa esimerkiksi on, että kaupunkiimme on rakentunut strategiakauden jokaisena vuonna keskimäärin 1 100 uutta päiväkotipaikkaa, eli yhteensä 4 400 uutta paikkaa kuluvalle strategiakaudella.

Soten puolella olemme investoineet uusiin, monialaisiin palvelukeskuksiin. Sama tavoite on kirjattu hallitusohjelmaan sote-uudistuksen tavoitteeksi, mutta on onnistunut Helsingissä ihan hyvin nykylainsäädännön pohjalta. Helsinki on yhdistänyt strategiakauden aikana palveluitaan laajasti terveys- ja sotepalveluita tarjoaviksi terveys- ja hyvinvointikeskuksiksi, perheitä palveleviksi perhekeskuksiksi ja ikäihmisiä palveleviksi seniorikeskuksiksi. Avatut palvelukeskukset ovat laajempien aukioloaikojen keskuksia, hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä.

23.6.2021

Kaiken kaikkiaan viimeiset kaksi vuotta kaupungin investointitaso on noussut kumpanakin vuonna yli miljardin euron. Myös investointimäärärahojen käyttöaste on saatu nousuun, mikä kertoo organisaatiomme rytminmuutoksesta. Koko strategiakaudella investointimme nousevat 3,5 miljardin euron tasolle, mikä on 57 % enemmän kuin edeltävällä valtuustokaudella, jolloin kaupungin investoinnit asettuivat 2,2 miljardin euron tasolle. Vaikka olemme rakentaneet kaupunkiamme määrätietoisesti ja luoneet edellytyksiä kestäväälle kasvulle näiden merkittävästi kasvaneiden investointien kautta, on veroprosenttimme kuitenkin tänään alhaisempi kuin se oli vielä neljä vuotta sitten, ja meillä on myös kaupunkina ja kaupunkilaista kohden vähemmän lainaa kuin mitä meillä oli neljä vuotta sitten.

Kaupunki jää hyvässä kunnossa seuraaville tässä salissa istuville ja iskkukykyisenä myös uusiin haasteisiin ja uhkiin vastaamiseksi.

Hyvä valtuusto.

Haasteita edessäpäin toki on. Ei ole itsestäänselvyys, että Helsingillä menee aina niin hyvin kuin mitä meillä nyt menee. Olemme nyt syöneet niitä hedelmiä, mitä aikaisemmat päätöksentekijät ovat meille säilöneet. Kuluvalla strategiakaudella päätetyt talousarviot ovat ylittäneet strategiassa yhdessä sovitun tavoitetason jo päätöshetkellä. Tämän seurauksena strategiataavoitteen mukaisesti laskettu toimintamenojen kasvu on ollut tavoitteita suurempaa. Strategiakauden aikana toimintamenoimme ovat kasvaneet lähes 16 %, vaikka kaupunkistrategiassa sovitun mukaisesti sallittu kasvu olisi ollut vain 8,7 %. Yhdistettynä korkeaan investointitasoon ja niiden edellyttämään käyttötalousmenojen kasvuun poliittiset pyrkimykset tämän tilinpäätöksen kertaluontoisen, suunniteltua paremman tuloksen kiihkeäksi käyttämiseksi taas uusiin avauksiin asettuu oikeaan kontekstiinsa.

Helsingillä on toki mahdollisuus suunnitella talouttaan hyvin erilaisista lähtökohdista kuin valtaosalla muuta kuntakenttää. Meillä ei puhuta sopeutuksista, palvelutason karsimisesta, investointien lykkäämisestä, yt-neuvotteluista, veronkorotuksista tai selviytymisstrategioista. Vaikka tilanteemme on monessa mielessä onnekas, ei se ole omakään etumme, jos Helsingin elämä erkaantuu liikaa muun maan ja jopa muiden suurten kaupunkien arkitodellisuudesta. Helsingin on kannettava oma vastuunsa julkisen talouden kokonaisuudesta.

Helsingin haasteet ja talouteemme liittyvät kysymysmerkit ovat muuhun kuntakenttään nähden erilaisia, mutta meilläkin niitä on. Lisäksi emme ole mekään immuuneja ulkopuolelta rantautuville taloushaasteille.

23.6.2021

Eduskunnan viimeistelyssä olevan sote-uudistuksen toteutuessa, näin voitaneen ikävä kyllä tässä yhteydessä jo todeta, kasvavien kaupunkien investointikyky tulee heikkenemään tulevina vuosina merkittävästi. Tämä on suuren mittaluokan ongelma paitsi koko kansantalouden kasvun rahoittamisen mutta myös tärkeiden palveluiden saatavuuden turvaamisen näkökulmasta.

Hyvä valtuusto.

Se, miten maan pääkaupunki talouttaan hoitaa, ei ole lainkaan vähäpätöinen asia. Ei Helsingille itselleen mutta ei myöskään Suomelle. Tämän salin, lautakuntien ja ylipäänsä koko kaupungin omalla toiminnalla voimme lisätä luottamusta, ennustettavuutta ja vakautta. Helsinki kantaa vastuuta huolehtimalla talouden kestävydestä ja kaupungin kokonaistuottavuuden parantamisesta myös pidemmällä aikavälillä. Erityisesti nyt koronakriisin hoidossa vakaa ja joustot mahdollistava talous on noussut jälleen uuteen arvoonsa. Uskon vahvasti, että tulevina vuosina Helsinki on myös entistä suuremmassa vastuussa koko maan suoisasta kehityksestä.

Ryhdyimme vuonna 2017 rakentamaan maailman toimivinta kaupunkia. Monessa asiassa olemme onnistuneet, vaikka paljon jääkin vielä tekemistä. Koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta huolimatta Helsinki on yhä kilpailukykyinen ja taloudeltaan vahva. Tulevan valtuuston tärkeä tehtävä on huolehtia siitä, että näin on myös tulevina vuosina.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Vuosi 2020 jää historiaan. Me selvisimme koronan ensimmäisen vuoden terveyteen ja talouteen kohdistamista iskuista.

Kokoomuksen johdolla on kaupungissamme pitkään vaalittu hyvää taloudenpitoa. Tämä on nyt vähän kertausta, mutta en ollut lukenut pormestarin puhetta etukäteen. Se on turvannut koronan hoitoon tarvittavat lisärahat. Kaupungin talous on pysynyt tasapainossa. Valtio on luvannut korvata koronan aiheuttamat suorat kulut. Valtion koronakompensaatiot, vaikkakin vajaat, vaikuttivat siihen, että kaupungin rahoitus toteutui talousarviota parempana.

Kriisi on vaikuttanut ja vaikuttaa edelleen terveyteen, talouteen, sosiaaliseen elämään, ja eniten maassa Helsingissä. Jälkien hoitaminen on

23.6.2021

valtava työ. Taloutemme hyvästä tilanteesta ei saa sokeutua. Nyt kun sote tuli hyväksyttyä eduskunnassa, kaupungin verotuloista iso osa menee, mutta kaupungin muut tehtävät jäävät rahoitettaviksi.

Helsingin kaupunki toimii vastuullisesti, kuten aina, myös kriisissä. Henkilöstöä ei ole lomautettu sielläkään, missä työt loppuivat. Henkilöstöä siirtyi väliaikaisesti toisiin töihin. Koronan seuraukset ovat vaikuttaneet kaikkiin: kaupungin peruspalveluihin, mutta myös matkailuun, tapahtumiin, kulttuuriin, ravitsemuselinkeinoihin.

Kokoomusryhmän puolesta haluan kiittää hyvää ja sopeutuvaa kaupungin palveluja tuottavaa henkilökuntaa. Kiitokset. Erityisesti korona vaikutti 2020 kahden ison viraston töihin: opetukseen ja sosiaali- ja terveystoimeen, jotka vastaavat kolme neljäsosaa kaupungin menotaloudesta.

Päätän nyt yli 24 vuoden valtuustotyöt tähän kokoukseen. Aikoinaanhan siis valtuusto alkoi vuodenvaihteesta, ja sitten lokakuusta siirrettiin huhtikuulle vaalit. Siitä on 24,5 vuotta. Mutta kommentoin minulle kaikkein läheisimpiä opetuksen ja terveyden palveluja. Aloitin aikoinaan opetuslautakunnan ja lopetan sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenenä.

Poikkeusvuotena opetus oli monelle helsinkiläiselle iso huolen aihe. Niin minullekin isoäitinä. Miten lapset ja nuoret selviävät, oppivat? Miten opetushenkilökunta jaksaa? Opetus siirtyi poikkeusoloissa nopeasti ja järjestäytyneesti etäopintoihin. Täällä on pätevät opettajat. Pääosin kaikki virat ovat täynnä. Täällä on sopivasti resursseja, maan parasta opetusta, laaja alueellinen kouluverkko, vaihtoehtoisia kouluja, apua erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille. Viimeiset neljä vuotta kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tehty erinomaista työtä. Kiitokset apulaispormestari Pia Pakariselle siitä, että hän on niin paljon jaksanut käydä myös paikan päällä virastonsa toimipisteissä.

Itse olen ylpeä muun muassa niin sanotusta positiivisen diskriminaation rahoituksesta. Se tasoittaa koulujen oppilaiden taustoista johtuvia eroja. PD-rahaa alettiin suunnitella — missäs Paavo on? Hävinnyt — ollessani ensin jäsenenä ja sitten puheenjohtajana lautakunnassa, jossa Martti Häikiö ja Pentti Arajärvi opettivat kunnalliset kokoustavat ja Paavo Arhinmäki haastoi uusilla ideoillaan, muun muassa tällä PD-rahalla, lautakuntaa toimimaan. Paavon kanssa olen tehnyt kahden kauden kouluverkkotarkasteluissa koulujen kymmeniä lopetuksia ja uusien koulujen perustamisia. Kaikesta on voitu sopia.

23.6.2021

Ammatillisen koulutuksen kehitys on ollut huima, kun ammattikorkeakoulut irrotettiin Helsingin opetuksesta. Kiitokset, että kaupungin koulu- ja korvaavia kouluja kohdeltiin ja arvioitiin samoin perustein. Nyt koronan jäljet on korjattava nopeasti, sillä lapset eivät kyllä odota.

Korona oli yllätyskriisi. Terveystieteiden tutkimuskeskus toimi tarkasteluvuotena kovimmat muutokset. Sen olen nähnyt sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuksessa. Yli tuhat työntekijää siirtyi virastoon toisiin töihin. 700 omasta virastosta eri töihin, ja muualta, erityisesti kulttuurin ja vapaa-ajan virastosta, 300 henkeä koronan hoitoon. Osaajat suunnittelivat, johtivat työt. Hoivan väki selvisi hyvin. Nyt toiminta on pääosin jo palautunut. Paitsi hoitoa odottavien jonot ovat todella pitkät. Yksityiset palveluntuottajat ovat aiempaa enemmän saaneet tulla mukaan sekä palvelusetelien että kahden terveysaseman ulkoistuksella. Näin hoitajoina voidaan selvitä kohtuujoin.

Mitä opiksi? On varauduttava uuteen aikaan, jossa koronakriisin jäljet korjataan, varauduttava uusiin kriiseihin. Tärkeintä on koko maan työllisyyden kasvu ja talouden kestävyysvarmistaminen, eikä valtio ei saa kasata uusia velvoitteita kunnille. Mutta palvelut pitää myös hoitaa tehokkaammin toisellakin tapaa. Työtä riittää. Ennen muuta toivon, että valtuustoryhmät ja yksittäiset valtuutetut tekevät yhdessä, yhteistyössä vaikeita päätöksiä neuvottelemalla, puhumalla, pääsemällä kompromissien kautta tavoitteisiin, että sujuvat palvelut turvataan.

Kokoomuksen valtuustoryhmä puoltaa vuoden 2020 kertomusten hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisuudelle.

Vielä kerran kiitokset kokoomusryhmän puolesta erityisesti kaikille virkamiehille, meidän avustavalle henkilökunnalle tuossa naapurissa, kansiloiden välillä ja valtuutetuille.

Kiitos.

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos puheenjohtaja ja arvoisa valtuusto.

Olemme tänään koolla tällä valtuustolla viimeistä kertaa, ja käsittelemme viime vuoden tilinpäätöstä. Koronakriisi ja sen jälkivaikutukset ovat koskettaneet erityisen vahvasti Helsinkiä. Paitsi kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä myös kaupunkielämää, kulttuuritoimijoita ja palveluvaltaista yrityssektoria. Olemme joutuneet luopumaan monesta asiasta,

23.6.2021

jotka tekevät kaupungista kaupungin ja Helsingistä meille erityisen tärkeän.

Lähiluonnon merkitys on korostunut jokaiselle. Vihreät ovat tehneet koko valtuustokauden ajan työtä arvokkaiden luonto- ja viheralueiden puolesta. Meri-Rastilan rantametsä säästettiin rakentamiselta, ja Vartiosaaren kaavoitus keskeytettiin kauden alussa. Uusia luonnonsuojelualueita on perustettu ennätysmäärä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Ilmastotoimet eivät voi odottaa. Tämän valtuustokauden suurimpia saavutuksia on yhteinen tavoitteemme hiilineutraalista Helsingistä ja konkreettiset tavoitteet päästövähennysohjelmassa. Eilen saimme hienoja uutisia Hanasaaren hiilivoimalan sulkemisen aikaistumisesta. Viheriden pitkäjänteinen työ ilmaston puolesta konkretisoituu. Myös Salmisaaren hiilivoimalan sulkemista pitää aikaistaa ja Helsingin hiilineutraaliustavoitetta kirittää.

Arvoisa puheenjohtaja.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa meidän on vastattava suureen hoitovelkaan, mutta tällä valtuustokaudella on otettu myös hyvin tärkeitä edistysaskeleita. Olen itse nähnyt tällä valtuustokaudella helsinkiläisten terveydenhuoltoa monesta näkökulmasta ja lääkärin työt ovat vieneet minut terveysasemalle, sairaalapäivystykseen ja koronateho-osastolle. Helsingissä on avattu perhekeskuksia ja matalan kynnyksen mielenterveyspisteitä, parannettu terapiaan pääsyä ja lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita. Seuraavaksi on toteutettava terapiatakuu.

Jokaisen Helsingin koulun ja päiväkodin on oltava hyvä paikka oppia. Tällä valtuustokaudella on laajennettu ja lisätty tarveperusteista lisärahaa, josta on saatu vahvaa tutkimusnäyttöä. Harrastukset on tuotu kouluille. Lähipäiväkotipaikkatakuuta on edistetty yli 4 000 uudella päiväkotipaikalla. Palkkaohjelmaa on jatkettava varhaiskasvatustien houkuttelemiseksi Helsinkiin töihin.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tilinpäätös kertoo, että Helsingin talous on vakaalla pohjalla. Olemme onnistuneet rakentamaan menestyvän kaupungin, joka on pärjännyt myös vaikeana koronavuonna. Viime syksynä talouden ennakoitiin painuvan pahasti, mutta tilinpäätöksen tulos olikin odottamattoman hyvä. Talouspolitiikan tulee Helsingissä perustua yhä vahvempaan tietopoh-

23.6.2021

jaan. Tämä kertoo, että Helsingillä on varaa tehdä vihreää elvytystä ja investoida hyvinvointiin. Turvaamme kaupungin kestävän kasvun ja vetovoimaisuuden. Helsinki on valoisalla toipumisen tiellä jokaisen kaupunkilaisen ansiosta. Helsinkiläiset ovat kiirehtineet hakemaan rokotuksen omalla vuorollaan.

Arvoisat valtuutetut täällä salissa ja kollegat etäyhteyksien päässä.

Haluan kiittää teitä jokaista tästä valtuustokaudesta. Meitä kaikkia yhdistää palo rakentaa hyvää elämää kaikille helsinkiläisille, ja siitä tässä valtuustotyössäkin on pohjimmiltaan kyse. Jatketaan hyvää yhteistyötä elokuussa uuden valtuuston voimin.

Vihreä valtuustoryhmä puoltaa tilinpäätöksen hyväksymistä.

Valtuutettu Tomi Sevander

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Viime vuonna jouduimme tilanteeseen, jota kukaan ei olisi voinut ennakoita. Koronapandemia samaan aikaan sekä sulki että kuormitti kaupungin palveluja, pisti talousarvion monin osin uusiksi ja kaupungin työntekijät aivan uuteen tilanteeseen. Kaupunki reagoi nopeasti muutuneeseen tilanteeseen, pystyi luomaan uusia palvelumuotoja ja turvaamaan kaupunkilaisten välttämättömät tarpeet.

Olosuhteisiin nähden selviydyimme viime vuodesta varsin hyvin. Talouden osalta epävarmuus kuitenkin leimasi koko vuotta. Pahimmillaan arvioitiin, että koronapandemia voi aiheuttaa jopa 700 miljoonan euron loven kaupungin talouteen. Nyt tiedämme, että näin ei käynyt, vaan koronavuonnakin laskennallinen tulos oli varsin hyvä. Voisi siis todeta, että tästä kuuluu osin kiitos myös valtiolle, joka paikkasi kuntien taloutta ja oikein ajoitetuilla toimillaan myös piti Suomen koronatilanteen kurissa muuhun maailmaan verrattuna.

On esitetty kritiikkiä, ettemme ole pysyneet kaupunkistrategian taloudenpitoa koskevissa kirjauksissa toimintamenojen suhteen. Syitä voi olla monia, mutta pääsääntöisesti toimintamenoihin on kohdennettu määrärahoja tarpeen ja lakisääteisten palveluiden turvaamiseksi aina sen pohjalta, miten kuluvan vuoden ennusteet ovat antaneet aihetta.

Toisaalta voi aidosti kysyä, pitääkö Helsingin taloudenpidon reunaehdoista pystyä joustamaan tällaisen globaalin pandemian edessä. Mei-

23.6.2021

dän mielestämme pitää. Monet arviointikertomuksen huomioista liittyvät juurikin koronaan. Kaupungin onkin nyt huolehdittava siitä, että koronan seuraukset hoidetaan pitkäjänteisesti ja kunnolla. Se on inhimillistä ja ennen kaikkea se tulee pitkässä juoksussa halvemmaksi.

Lasten ja nuorten syrjäytyminen, työllisyys, oppimisvajeen kurominen, hoitovelan purkaminen sekä matkailu- ja kulttuurialojen toipuminen ovat seuraavan valtuustokauden keskeisiä teemoja. Viimeksi toissa päivänä uutisoitiin koululaisille suunnatun kyselyn tuloksia, jonka mukaan 8.–9.-luokkaisten keskuudessa yksinäisyys ja toivottomuus on lisääntynyt hälyttävän paljon, joka on omiaan lisäämään masentuneisuutta. Pandemiasta toipuminen vaatii aivan uudenlaisen ajattelutavan, oman ohjelmatyön ja siihen kohdentuvan rahoituksen.

Arvoisat valtuutetut.

Haluan nostaa arviointikertomuksesta esiin yhden keskeisen asian tätä valtuustokautta arvioitaessa. Olemme epäonnistuneet tavoitteessamme ehkäistä asuinalueiden eriytymistä. Segregaatio on Helsingin suurimpia haasteita, johon voimme vastata asuntopolitiikalla ja kaupunkisuunnittelulla, mutta eriytymisen vastaisia toimia on tehtävä myös kaikilla palvelutoimialoilla. Varhaiskasvatus ja koulut sekä kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut ovat keskeisessä roolissa tasa-arvon edistämisessä. SDP:n aloitteesta myönteisen erityiskohtelun rahoitusta laajennettiin kuluneella valtuustokaudella. Tätä työtä tulee edelleen jatkaa sekä kehittää uusia, monipuolisia toimia asuinalueiden vetovoiman ja tasa-arvon lisäämiseksi.

Kaupungin talous on terveellä pohjalla. Tase on vahvistunut vuosien varrella entisestään miljardeilla. Lainakanta on nyt alempi kuin mitä se on ollut tämän valtuustokauden aikana. Olemme tehneet pitkäjänteistä politiikkaa palvelujen vahvistamiseksi mutta myös vakaan tulovirran turvaamiseksi. Onkin syytä kiinnittää huomiota siihen, että kaupungin tulot on kaikkina vuosina arvioitu selvästi toteutunutta pienemmäksi. Tämä on tietysti positiivinen asia, että olemme voineet joka vuosi hyväksyä odotettua paremman tilinpäätöksen. Se on myös mahdollistanut nopean investointitahdin, joka taas osaltaan vahvistaa kasvua ja elinvoimaa. Olemme saaneet kaupungissa aikaan talouden positiivisen kierteen, joka mahdollistaa myös satsaukset palveluihin. Tältä pohjalta on hyvä alkaa rakentamaan tulevaisuutta, jossa huomioidaan koronapandemiasta toipuminen ja jossa yhdistyy vastuu laadukkaista palveluista ja vastuullinen taloudenpito.

Kiitoksia, puheenjohtaja, valtuuston jäsenet.

23.6.2021

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisat valtuutetut.

Tämän valtuustokauden slogan on ollut maailman toimivin kaupunki. Slogan komeilee lukuisten rakennushankkeiden infotauluilla ja tulee vastaan katukuvassa tiiviisti. Mutta onko se muuttunut konkretiaksi myös ihmisten arjessa? Riippuu siitä, kenen näkökulmasta asiaa tarkastelee.

Mitä maailman toimivin kaupunki merkitsee vanhemmalle, joka kamppailee sen eteen, että hänen lapsensa saisi erityistä tukea koulussa? Tai omaiselle, joka näkee päivästä toiseen vaivaa, että hänen läheisensä pääsisi mielenterveyspalveluiden piiriin ja saisi hoitoa tarpeeksi pitkään eikä vain hetkeksi? Entä mitä maailman toimivin kaupunki merkitsee vanhuspalveluiden kotihoidon työntekijälle, jonka asiakkaat vaihtuvat liian tiuhaan eikä heidän parissaan ehdi viettää tarpeeksi aikaa? Onko kaupunki toimiva niissä laitakaupungin lähiöissä, joiden ostarit ja asemanseutu rapistuvat ja lähipalvelut häviävät?

Helsingillä olisi ollut tällä valtuustokaudella varaa huolehtia siitä, että maailman toimivin kaupunki koskee jokaista aluetta ja jokaista helsinkiläistä. Talous on edelleen erittäin vahvalla pohjalla. Kasvua tukevat investoinnit ovat kasvaneet rajusti varsinkin tällä valtuustokaudella. Paradoksaalista on se, että suhteessa investointimenojen kasvuun lainakantaa per asukas on pienennetty jopa liian tehokkaasti. Helsinki olisi voinut tehdä myös toisenlaisen valinnan: Se olisi voinut pienentää lainakantaa maltillisemmin ja käyttää enemmän rahaa sosiaaliin investointeihin, kuten koulutukseen ja ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Jotta kaupunki olisi aidosti maailman toimivin jokaiselle, me tarvitsemme rohkeampaa ja vaihtoehtoista ajattelua perinteisen talouskuriajattelun sijaan, joka istuu huonosti rikkaaseen Helsinkiin. Ei ole välttämätöntä tehdä ylikireitä budjetteja, joissa palveluihin ei resursoida tarpeen mukaan. Ei ole välttämätöntä tuottaa palvelut niin halvalla kuin mahdollista, jotta Helsinki näyttäisi kuntavertailuissa mallioppilaalta. Ei ole välttämätöntä ottaa käyttöön tuottavuustavoitetta, joka leikkaa palveluita mekaanisesti. On arvovalinta rahoittaa palvelut niin, että ne ovat laadukkaita ja saavutettavia ja että työntekijät voivat hyvin.

Helsinki on Suomen rikkain kaupunki. Vuosien 2013–2020 välisenä aikana Helsingin kaupunki on tehnyt yhteensä 2,5 miljardin tuloksen. Samaan aikaan strategian arvioinneissa on todettu, että lasten ja nuor-

23.6.2021

ten syrjäytymiseen ja eriarvoisuuteen ei ole päästy puuttumaan toivottulla tavalla ja segregatio syvenee. Tämä yhtälö ei voi enää jatkua.

Koronapandemia on koetellut Helsinkiä maan mittakaavassa rajusti. Koronan hoidossa ja sen koordinaatiossa Helsinki on erilaisten konsulttiselvitysten perusteella selvinnyt hyvin. Mutta siitä meillä ei ole tarpeeksi tietoa, miten kaupunkilaiset ovat selvinneet pandemiasta. Siksi tarvitsemme myös syväluotaavaa tieteellistä tutkimusta siitä, miten korona on koetellut eri väestöryhmiä, jotta haavojen parantaminen olisi nopeampaa. Emme edes tiedä tarkalleen, missä kaikkialla on syntynyt hoiva- ja hoitovelkaa.

Helsingin tulee nousta koronapandemiasta yhdessä. Se edellyttää, että investoimme rohkeasti sosiaaliseen hyvinvointiin, koulutukseen ja terveyteen. Tarvitsemme kulttuurin ja taidekentän nopean elvyttämisohjelman. Helsingillä on vastuu siitä, että pääkaupungissa kulttuuri- ja taidekentän toimijat eivät joudu enää pelkäämään, miten he tulevat huomenna toimeen.

Meillä on Helsingissä varaa siihen, että jokaisella lapsella ja nuorella on hyvä olla koulussa ja mahdollisuus harrastaa. Että jokainen vanhus tulee hoidetuksi oikeudenmukaisesti ja että rakenteet ympärillämme tukevat hyvän elämän edellytyksiä ihan jokaiselle.

Kiitos.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsingin tavoitteena on olla maailman toimivin kaupunki. Tavoite on sinällään hyvä ja kunnianhimoinen, mutta kaupungin taivaalla näkyy tummia pilviä, sekä konkreettisesti tällä hetkellä mutta erityisesti tulevaisuudessa.

Helsingin viime vuoden tilikauden tulos oli peräti 497 miljoonaa euroa voitolla eli 234 miljoonaa talousarviossa ennustettua enemmän. Kyse oli kuitenkin merkittävältä osin valtion maksamasta niin sanotusta koronakompensaatiosta, jolla maamme hallitus yritti kaunistella kuntien taloustilannetta juuri kuntavaalien alla. Maamme bruttokansantuote kuitenkin supistui samaan aikaan kolmella prosentilla ja monet yritykset niin Helsingissä kuin muuallakin Suomessa ovat ennennäkemättömissä

23.6.2021

vaikeuksissa. Kun täällä valtuustossa päättäjät kehuvat toisiaan, lähikortteleissa yritykset sulkevat ovensa.

Suomi on elänyt jo vuosia ja elää edelleen velaksi. Syömävelan ottaminen voi tuntua houkuttelevalta, kun euroalueen ongelmien takia korot on keinotekoisesti pidetty nollassa. Euroalueen ongelmia tällä ei kuitenkaan ole saatu ratkaisua, vaan koko Eurooppa velkaantuu nyt ennennäkemättömällä tavalla. Jossain kohtaa korot kuitenkin lähtevät nousuun, ja silloin holtiton velkaantuminen kostautuu.

Helsinki on tavoitellut jo vuosikausia voimakasta väestönkasvua. Väestönkasvu kuitenkin tapahtuu verotulojen kustannuksella. Jos muuttovoittoa mitataan sisään ja ulos muuttaneiden ihmisten lukumäärän sijasta verotuloilla henkilöä kohden, mikä on kaupungin talouden kannalta se olennaisin mittari, tilanne näyttää huomattavasti synkemmältä. Nettoveronmaksajat muuttavat kiihtyvällä tahdilla pois Helsingistä, ja tilalle muuttaa ihmisiä, jotka maksavat hyvin vähän jos lainkaan veroja.

Koronavuoden aikana lomautettuna oli kymmeniä tuhansia helsinkiläisiä, ja nuorisotyöttömyys kaksinkertaistui. Tilannetta ei ratkaista tempuystyöllistämällä, vaan Helsingin pitäisi panostaa siihen, että olisimme edes Suomen toimivin kaupunki yritysten näkökulmasta. Helsingin ilmapiiri on kuitenkin päättyvän valtuustokauden aikana ollut kaikkea muuta kuin yritysmuotoinen. Tämä on näkynyt lukuisissa eri päätöksissä. Omilla toimillamme saamme sekä Espoon että Vantaan näyttämään yhä houkuttelevimmilta.

Sote-uudistus, jonka eduskunta tänään hyväksyi, uhkaa leikata Helsingin kunnallisverotuloja yli kahdella kolmanneksella. Kuten talousluvuita käy ilmi, sosiaali- ja terveystoimiala muodostaa kuitenkin alle puolet kaupungin menoista. Raha, jota valtiolta saadaan takaisin sote-palvelujen ja pelastustoimen järjestämiseen, on korvamerkittyä rahaa, eikä kaupunki voi vapaasti päättää sen käytöstä. Tällä on epäilemättä kielteinen vaikutus kaupunkimme mahdollisuuksiin päättää omasta rahankäytöstään ja investoinneistaan. Tilanne on huolestuttava, etenkin kun voimakkaan kasvun seurauksena investointeja tarvittaisiin paljon erityisesti kaupunkiympäristön toimialalla uusien kaupunginosien rakentamiseen ja joukkoliikennehankkeiden toteuttamiseen. Tilanne edellyttääkin kaupungiltamme tulevaisuudessa merkittävästi aiempaa tiukempaa talouskuria.

Tilinpäätöstä tarkastellessa keskeinen huomio on se, että ainoastaan menot ovat varmoja, eivätkä ne ainakaan tule tulevaisuudessa laskemaan nykytasosta kaupungin kasvaessa. Sen sijaan huonoilla tai yksi-

23.6.2021

selitteisesti väärillä valinnoilla voimme lisätä menopuolta entisestään ja menettää tuloja. Keskeinen kysymys on se, haluavatko yritykset ja niiden pääkonttorit jatkossakin sijoittua Helsinkiin vai johonkin muualle. Mikäli Helsingin keskustan saavutettavuutta heikennetään merkittävästi, saadaan aikaan huono kierre, jossa sekä yritykset, niiden pääkonttorit että kaupat pakenevat Kehä III:n varrelle Vantaan ja Espoon puolelle. Samalla karkaavat työpaikat, ja kaupunkibulevardien myötä heikentyneiden liikenneyhteyksien takia sekä töihinpääsy Helsingissä asuville että kehyskunnista Helsinkiin töihin tuleminen on entistä vaivalloisempaa ja hitaampaa. Tällöin monen mielessä varmasti käy, miksi asua kalliiseen hintaan Helsingissä ja tuhlata valtavasti aikaa työmatkoihin, jos työpaikat ovat muualla. Kehyskunnissa asuminen on merkittävästi halvempaa, palveluihin on lyhyemmät jonot ja niillä on myös tarjota lapsille rauhallisemmat koulut.

Tämä tilinpäätös uhkaa jäädä tuloksen osalta Helsingin lähitulevaisuuden parhaaksi. Jos kielteistä kehityssuuntaa ei pysäytetä ja liikennejärjestelmän alasajo jatkuu, tulevaisuudessa meitä odottaa valtava velkaantuminen, veronkorotukset ja palveluiden heikentyminen. Meidän ei pidä kertaluonteisen liki puolen miljardin voiton tuloksen perusteella tuudittautua siihen, että tilanne olisi yhtä hyvä myös tulevaisuudessa. Etenkään jos tuhlaamme verorahoja lyhytnäköisesti ja järjettömästi. Tulevissa strategianeuvotteluissa tehdään merkittäviä päätöksiä kaupunkimme tulevaisuuden kannalta.

Arvoisa puheenjohtaja.

Näillä saatesanoilla perussuomalaisten valtuustoryhmä kannattaa tilinpäätöksen hyväksymistä.

Kiitos.

Ledamoten Björn Månsson

Ärade ordförande.

Det stora överskottet i driftsbudgeten på 500 miljoner har väckt lika stor uppmärksamhet, inte minst under valkampanjen. Vi har alla fått många goda råd om hur överskottet borde användas till olika angelägna ändamål och behov, och massmedierna har ju uppmuntrat till detta. Vad allt kunde man inte göra med 500 miljoner.

Arvoisa puheenjohtaja.

23.6.2021

Totuus on kuitenkin se, että ylijäämä, josta suuri osa selittyy maan hyvän hallituksen koronatuilla, käytetään investointeihin. Ilman sitä joutuisimme rahoittamaan miljardiluokan investoinnit kokonaan lainoilla. Tosin lainakorot ovat nyt alhaisia, mutta voivat nousta ja varmasti tulevatkin laina-aikana nousemaan. Lakihan edellyttää, että käyttöbudjetti ja investoinnit pidetään erillään, mutta meidän pitäisi pystyä paremmin selvittämään kuntalaisille niiden välistä suoraa yhteyttä. Tai ehkä sote-uudistus pitää huolen siitä, ettei suuria ylijäämiä pääse enää syntyämään.

Ordförande.

Då vi blickar bakåt på fjolåret med dess på grund av coronaepidemin exceptionella karaktär är det på sin plats att också betrakta nuläget och se framåt. Jag väljer å SFP-gruppens vägnar att göra det sektorvis kort.

Inom social- och hälsovården förblir skötseln av coronaepidemin, och inte minst eftervården av den, den högsta prioriteten. Köerna särskilt till mentalvården och tandvården har vuxit sig rekordlånga, och de måste nu åtgärdas. Bägge är skolexempel på att väntan på vård förutom förlänger lidandet också gör vården besvärligare och därmed dyrare ju längre man får vänta. Också operationer måste skjutas upp då munhälsan inte är i skick.

En annan utmaning inom social- och hälsovården är bristen på personal. Branschorganisationerna har slagit larm om läget, och i slutändan finns inga andra hållbara lösningar än en höjd lönenivå.

Puheenjohtaja.

Varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa on edelleen samantapainen henkilöstöpula, samalla kuin koronan jälkihoito vaatisi lisää panostuksia. Tämän vuoden budjetin ylitysoikeudet tulivat RKP:n ryhmän mielestä kreivin aikaan. Ensi kaudella pitää strategiassa tarkastella niin sanottujen sisäisten vuokrien muodostumista ja vaikutusta varhaiskasvatuksen ja koulutuksen resursseihin. Vuokrathan nousevat sen myötä, kun päiväkoteja ja kouluja onneksi nyt vauhdilla korjataan. Tähän pitää saada muutos.

Också i kultur- och fritidssektorn bör coronans eftervård stå i fokus. Kulturen har av någon oförklarlig anledning från statsmaktens sida utsatts för hårdare coronarestriktioner än restaurangerna. Då begräns-

23.6.2021

ningarna lättar kommer vi säkert att visa hur högt vi uppskattar den mångsidiga kultur Helsingfors erbjuder. Biennalen är kronan på verket, nu när den äntligen kunde ordnas.

Särskilt barnen och de unga, men också äldre som varit isolerade, måste enligt SFP:s mening kunna erbjudas fritidssysselsättning som främjar konditionen, och den sociala samvaron.

Puheenjohtaja.

Kaupunkiympäristön alalla ensi kaudella täytyy saada isojen rakennusprojektien paisuvat budjetit kuriin. Pormestari Vapaavuori on onneksi loppusuorallaan tarttunut tähän asiaan, ja RKP:n ryhmä edellyttää, että hänen seuraajansa jatkaa siitä. Tärkeää on myös, että kaupunki noudattaa lakia, eikä esimerkiksi riko toimenpidekieltoja niin kuin äskettäin Malmin lentoasema-alueella. Suuri haaste on myös ydinkeskustan elvyttäminen koronan jälkeen.

Arvoisa puheenjohtaja. Ärade ordförande.

Tässä takanani on Helsingin kaksikielinen logo. Logon kautta markkinoidaan palveluita kaupunkilaisille ja vieraille. Logo molemmilla kotimaisilla on symboli myös jokaiselle ruotsinkieliselle helsinkiläiselle ja kertoo siitä, että heidän äidinkieltensä on tärkeä osa pääkaupungin identiteettiä. Kaupungin kaksikielisyys on enemmän kun historiaa. Helsinki on myös Helsingfors. Siksi tätä logoa pitäisi normina käyttää.

Puheenjohtaja.

RKP:n valtuustoryhmä puoltaa tilipäätöksen ja tarkastuskertomuksen hyväksymistä.

Kiitämme eroavaa pormestaria, apulaispormestareita, valtuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, muita valtuustoryhmiä ja valtuutettuja sekä kaupungin virkamiehiä ja koko henkilöstöä kuluneesta vaalikaudesta ja toivotamme kaikille hyvää kesää! Skön sommar, alla helsingforsare!

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuustokollegat.

23.6.2021

Kulunut valtuustokausi jää historiankirjoihin monesta syystä. Otimme vaalikauden alussa käyttöön uuden hallintomallin, ja olemme opetelleet toimimaan poliittisesti valitun pormestariston johdolla. Kausi jää historiaan myös täysin poikkeuksellisen viimeisen vuotensa vuoksi, jonka tilinpäätöstä nyt käsittelemme. Koronan hoito on onnistunut Helsingissä kohtuullisen hyvin. Tästä kuuluu kiitos myös kaupungin henkilöstölle. Koronavuosi on vaikuttanut merkittävästi myös siihen, miten tänään viimeistä kokoustaan kokoustavan valtuuston kauden alussa sopiman valtuustostrategian tavoitteita on saavutettu.

Kaupunkistrategiamme oli rakennettu hiukan mahtipontisen maailman toimivin kaupunki -otsikon alle. Otsikon tavoite on valitettavasti jäänyt osin saavuttamatta. Toki moni asia on Helsingissä todella hyvin, useat myös paremmin kuin missään muussa kunnassa tai kaupungissa koko maassamme. Taloutemme on vakaalla pohjalla ja koronavuonnakin teimme varsin hyvän tuloksen, joka on toki osin valtion koronan kunnille aiheuttamaa ahdinkoa helpottaneen politiikan ansiota. Jätämme seuraavalle valtuustolle tässä mielessä hyvän perinnön.

Samaan aikaan voimme valitettavasti todeta, että koronavuosi nosti näkyvästi esille jo aiemmin tiedossa olleita huolenaiheita. Osalla kaupunkilaisista menee todella hyvin ja osalla entistä heikommin. Työttömyys kasvoi erityisesti nuorilla voimakkaasti, lasten ja nuorten hyvinvointi heikkeni, mielenterveyden ongelmat kasvoivat ja hyvinvointi- ja terveyserot ovat aiempaa suurempia. Asuinalueiden välinen eriarvoisuus ei ole kaventunut. Kaupunkimme ei ole kyennyt järjestämään kaikkia peruspalveluja poikkeustilanteessa riittävän ajoissa ja laadukkaasti, kun koronan hoito on syönyt resursseja ja työvoimaa erityisesti sote-sektorilla. Yhtenä merkittävänä syynä on ollut pula osaavista ja ammattitaitoisista työntekijöistä. Helsingin on viestittävä entistä aktiivisemmin tarpeistaan myös valtion suuntaan.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Koronan vaikutusten vuoksi julkista keskustelua hallitsi sosiaali- ja terveydenhuollon kantokyky, lasten ja nuorten hyvinvointi ja oppimisen haasteet. Nämä haasteet eivät ole poistuneet vuoden vaihtuessa. Muun muassa hoito- ja hoivavelka sekä oppimisen vaje on kasvanut viime vuoden aikana kestäättömän suureksi. Viime vuoden tilinpäätös suljetaan, mutta vuoden vaikutukset tulevat näkymään vielä pitkään palveluiden tarpeen kasvuna. Uudella valtuustolla on edessään isoja haasteita.

Arvoisat valtuustokollegat.

23.6.2021

Kun arvioimme valtuuston ja muiden luottamushenkilötoimielinten toimintaa viime vuoden aikana, voimme todeta, että huolimatta koronasta päätöksentekojärjestelmämme toimi eivätkä poikkeukselliset tai poikkeusolotkaan vaarantaneet kaupunkimme päätöksentekojärjestelmää. Tämä kertoo vakaudesta, jota on syytä vaalia myös jatkossa.

Kun arvioimme sitä, millaisia päätöksiä vaalikauden aikana on tehty, positiivisimmaksi päätökseksi nousee eilinen uutinen Hanasaaren voimalan alasajon nopeuttamisesta. Seuraava askel olkoon kivihillen käytön lopettaminen suunniteltua nopeammin myös Salmisaaren voimalassa.

Selkeimpänä puutteena näyttäytyy, että Helsinki ei ole toteuttanut kaikessa päätöksenteossa lapsivaikutusten arviointia. Jos tämä menettely kuuluisi olennaisena osana päätösten valmisteluun ennen päätöksentekoa, valtuusto ei olisi leikannut kotihoidon tuen kuntalisää ja olisi kohdistanut merkittävämmiin lisäresursseja lasten ja perheiden palveluihin ennaltaehkäisevästi sekä varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Teen tästä seuraavan ponsiesityksen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää hyväksyessään vuoden 2020 tilinpäätöksen, että Helsinki ottaa käyttöön lapsivaikutusten arvioinnin kaupungin talousarvio- ja tilinpäätösprosesseissa.

Keskustan valtuustoryhmä kiittää tarkastuslautakuntaa ja virkamiehiä tarkkanäköisestä ja hyvästä työstä sekä puoltaa edellä mainituin huomioin vuoden 2020 tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä. Yhdymme äsken valtuutettu Månssonin esittämiin kiitoksiin kaikille valtuutetuille, valtuustoryhmille, valtuuston puheenjohtajistolle, pormestaristolle, kaupunginhallitukselle ja kaikille kaupungin virkamiehille. Hyvää kesää.

Valtuutettu Mauri Venemies

Arvoisa puheenjohtaja ja arvoiset valtuustokollegat.

Kiitosaihe on se, että Helsingin kaupungin talous on vakaalla pohjalla. Sitä on hoidettu hyvin. Siitä kertoo tuo vajaan 500 miljoonan euron tulos vuodelta 2020. Me kristillisdemokraattien ja sinisten valtuustoryhmässä kannatamme edelleenkin säästäväistä ja tasapainoista taloudenhoitoa.

23.6.2021

Kukaan ei varmaankaan olisi uskonut, millaiseen vuoteen 2020 joudumme. Tämä korona-aika oli yllättävä ja vaikea, eikä tämä ole vielä ohi. Koronan vaikutukset ulottuvat tulevaisuuteen niin yksilöiden kuin myöskin kaupungin talouden suhteen, vaikka pandemia tästä laantuisikin. Korona-ajasta huolimatta talouden tulos jää yllättävänkin positiiviseksi. Siihen vaikutti esimerkiksi valtion myöntämät koronatuet ja muut ennakoimattomat tulojen kasvut. Työllisyysaste laski 1,3 %, työttömien määrä kyllä lisääntyi.

Monien kohdalla lomautus tai irtisanominen yllätti, puhumattakaan yrittäjien ja muun muassa kulttuuriväen ja tapahtumatuottajien ahdingosta. Jaamme varmasti sen näkemyksen, että korona on ollut hyvin poikkeuksellinen koettelemus meille kaikille. Joillakin aloilla toki nämä poikkeukset ovat luoneet uutta kysyntää ja myös vilkastuttaneet taloutta. Olemme sitä mieltä, että yhteiskunnan on syytä ottaa isommille ja vahvemmille hartioilleen jatkossakin suuri osa koronan tuomista haasteista, jotta kenenkään yksittäisen ihmisen tilanne ei muodostuisi kohtuuttomaksi. Jokainen menetetty elämän mahdollisuus käy todella kalliiksi.

Nyt kun sinne viivan alle on jäänyt tuonkin verran plussaa, kaupungin kannattaisi tehdä investointi, joka tuottaisi tulevana vuosina huomattavat säästöt. Se investointi olisi resurssien lisääminen lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin. Emme tiedä vielä, miten korona heijastuu heidän elämässään, jotka ovat eläneet vailla normaalia kanssakäymistä ikäistensä kanssa. Samaan investointien luokkaan lasken resurssien lisäämisen perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen. Nyt olisi tärkeää, että ne, joilla on vaikeuksia oppimisessa tai ovat syrjäytymisvaarassa, voitaisiin ajoissa huomata ja auttaa heitä. Ei siinä paljon toisen asteen opipalvelullisuus auta, jos motivaatio on mennyt jo ala-asteella tai peruskouluaikana.

Me KD-sinisissä pidämme hyvin huonona sitä ratkaisua, että Helsinki on tämän valtuustokauden aikana leikannut rankasti lasten kodinhoidon tuen Helsinki-lisää. Ensin 2–3-vuotiailta, sitten 1–2-vuotiailtakin. Tätä emme hyväksy. Se, että perheet haluavat hoitaa 1–3-vuotiasta lasta kotona Helsinki-lisän mahdollistamana, on taloudellisesti kaupungille edullinen ratkaisu. Tätä Helsinki-lisän poistoa on perusteltu muun muassa kotiäitien työllistymisellä ja joillakin muillakin syillä. Kotiäidit tekevät arvokasta työtä hoitaessaan omia lapsia.

Edelleenkin on tärkeää, että kaupungin taloutta hoidetaan vastuullisesti ja pitkäjänteisesti. Työllisyyteen ja tuottavuuteen satsaaminen on edelleenkin hyvän tulevaisuuden perusta. Kaupungin omistamien rakennusten, muun muassa koulujen ja päiväkotien, korjaamista ja kunnossapi-

23.6.2021

toa tulee edelleen jatkaa määrätietoisesti ja siihen satsaten. Se takaa turvallisen ja terveellisen ympäristön lapsille, aikuisille ja kaupungin henkilöstölle. Sitä kautta vähenevät terveydenhoitomenot ja sairauspoissaolot. Hyvä työympäristö on erittäin hyvä motivaation ja tuottavuuden kasvutekijä.

Kaupungin henkilöstölle pitää antaa erittäin suuri tunnustus korona-ajan hoitamisesta. Heidän joustavuutensa ja venymisensä on mahdollistanut sen, että olemme näinkin hyvässä tilanteessa. Voisiko se joskus näkyä myös tilipussissa?

Kannatamme tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä.

Kiitos.

Valtuutettu Katju Aro

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Pidän tänään toistaiseksi viimeisen puheeni tässä valtuustosalissa. Haluan käyttää tilaisuuden lähettääkseni puheenvuorollani koko ryhmäni puolesta terveiset myös tulevalle valtuustokaudelle. Välittää tulevia päättäjiä varten meidän ajatuksemme siitä, miten Helsingin taloutta tulisi hoitaa.

Avainsanamme on hyvinvointi. Eikä mikään olisi voinut alleviivata sanomaamme kirjaimellisemmin kuin kulunut vuosi 2020. Viime vuosi oli kaikin tavoin poikkeuksellinen. En usko, että kukaan tässä salissa piti mahdollisena sitä, että maailmanlaajuisen tartuntataudin leviäminen tulisi leimaamaan lähes kaikkea toimintaamme tämän valtuustokauden loppupuoliskon ajan.

Helsingissä pandemia näkyi monella tavalla. Oppilaita siirrettiin etäopetukseen, lakisääteisiä palveluita jouduttiin sulkemaan ja kirjastojen ja museoiden aukioloa rajoittamaan. Henkilökuntaa siirrettiin omista yksiköistään koronatartuntojen torjunnan etulinjaan. Vaikka osa kaupunkilaisista löysi pandemian keskelläkin iloa esimerkiksi Helsingin huikeasta luonnosta, oli muutos nopea ja raju. Ennen niin eläväinen kaupunki oli yhtäkkiä ajautunut sulkutilaan.

Pandemiaan vastaaminen on laittanut koko systeemimme koetukselle. Olen tavattoman ylpeä siitä, kuinka hyvin kaupunki lopulta on selviyty-

23.6.2021

nyt meidän elinaikanamme ennennäkemättömästä haasteesta. Kaikki olennaiset ja elintärkeät palvelut saatiin järjestettyä. Järjestelmämme ei romahtanut.

Pandemia toi kuitenkin esiin kaupunkimme haavoittuvaisuudet. Kun koulujen tuki siirtyi etäyhteyden päähän, menetimme kontaktiin tuhansiin nuoriin, jotka olisivat sitä tarvinneet. Kun palvelukeskukset sulki ovensa, monen tukea tarvitsevan toimintakyky heikkeni. Kun henkilökuntaa tarvittiin uusiin tehtäviin, paheni henkilöstövaje entisestään neuvoloissa ja kouluterveydenhuollossa. Kun osalle pandemia tarkoitti vain pientä hankaluutta arjessa, tarkoitti se osalle putoamista turvaverkon läpi korkealta ja kovaa. Ne, jotka voivat huonosti jo ennestään, voivat pandemian vuoksi entistä huonommin.

Pandemia toi esiin sen, mitä hyvinvointi konkreettisesti tarkoittaa. Se kertoi karulla tavalla siitä, että me emme kerta kaikkiaan pärjää ilman niitä palveluita, jotka ovat olemassa hyvinvointimme turvaamiseksi. Se kertoi myös siitä, että jos näihin palveluihin ei oltu satsattu aiemmin, olivat ihmiset hauraampia ottamaan vastaan pandemian tuomat iskut nyt.

Myös arviointikertomus tuo esille monia näistä haavoittuvuuksistamme. Se käsittelee hienosti useita eriarvoisuuden kannalta keskeisiä muuttujia ja antaa monia tärkeitä suosituksia palveluidemme parantamiseksi. Ennen kaikkea arviointikertomuksesta nousee esille sama seikka kuin minkä pandemiakin toi esille: hoiva on aina kalliimpaa annettuna liian harvoille liian myöhään kuin jaettuna matalalla kynnyksellä suuremmalle joukolle jo ennen kuin pakottava tarve sille syntyy.

Tiedämme jo nyt, että niin näkyvän kuin vielä piilossa olevan hoiva- ja palveluvelan suuruus tulee olemaan paljon isompi kuin osaamme nyt kuvitella. Tähän korjaavaan työhön valtuusto joutuu ensi kaudella sijoittamaan selvästi nykyistä suurempia summia, kuten arviointikertomukin suosittaa.

Samalla kaupungin ja sen päättäjien on pidettävä huolta siitä, että peruspalvelumme ovat riittävällä tasolla jo ennen uusia yhteiskunnallisia kriisejä. Valtuuston on huolehdittava ennen kaikkea talousarviopäätöksillään, että yhdenkään lapsen, nuoren tai aikuisen hyvinvointia ylläpitävät palvelut eivät jää saamatta, tai että ne eivät jää liian niukoiksi, nyt kun niin monen hyvinvointi on veitsen terällä. Hyvinvointi ja hyvinvointia tuottava työ on uskallettava nähdä investointina, joka ehkäisee suurempia kuluja myöhemmin. Tämän vuoden talousarvion virheitä ei tule toistaa.

23.6.2021

Helsinki teki hyvän tuloksen, kuten se on tehnyt joka vuosi viimeisen 15 vuoden ajan. Tästä tuloksesta on löydettävä ensi valtuustokaudella ne sellaiset investoinnit, joilla maksamme hyvinvointipalveluistamme etukäteen. Ei vasta sitten kun on jo liian kallista ja liian myöhäistä.

Kannatamme valtuutettu Peltokorven tekemää pontta sen ponsimuotoilussaan. Puollamme myös tilinpäätöksen hyväksymistä.

Lopuksi haluan kiittää valtuustoa tästä valtuustokaudesta ja hyvästä yhteistyöstä ryhmien välillä. Kanssanne on ollut ilo tehdä työtä paremman Helsingin hyväksi.

Kiitos.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos paljon, puheenjohtaja. Arvoisat kollegat.

Kuten tässä on moneen kertaan todettu, viime vuonna tehtiin lähes 500 miljoonaa tulosta. Jos ynnätään viimeisen viiden vuoden luvut, siitä tulee 2,2 miljardia. Näin ihan kaupunkilaisjärjellä se tarkoittaa sitä, että nyt on aika laskea kaupungin verotusta ja parantaa palveluita. Investointeihin kyllä saadaan rahaa lainoilla. Numeroiden valossa budjetin koulutus- ja kotihoidon leikkaukset eivät ole olleet lainkaan perusteltuja. Myöskin vaikeasta koronavuodesta selvinneiden kaupungin työntekijöiden tulospalkkioiden peruminen keväällä oli aivan kohtuutonta ja heikensi työntekijöiden moraalia. Nämä palkkiot pitäisi tosiaan maksaa.

Rahoitus ei yksinään riitä ratkaisuksi kaupungin ongelmiin. Miten kaupungin palveluita oikeasti pitäisi parantaa, siihen pitäisi kiinnittää enemmän huomiota. Kaupungin asiakastytyväisyys paranisi huomattavasti, jos asiakaspalvelu uudelleenorganisoidisiin yli toimialojen yhden luukun eli asiakaskohtaisen kontaktihenkilön periaatteella. Mä oon tehnyt tästä valtuustoaloitteet erityislasten ja heidän perheidensä tukeen liittyen ja yleisesti apua tarvitseviin lapsiperheisiin, kuten esimerkiksi yksinhuoltajiin liittyen.

Yksi alue, missä yhden luukun periaatetta kipeästi tarvitaan, ovat mielenterveyspalvelut. Helsingin Sanomat kirjoitti eilen: ”Yläkouluikäinen lapsi yritti talvella tappaa itsensä. Lapsi odottaa kesäkuussa yhä pääsyä arviointijaksolle, jossa selviää, pääseekö hän hoitoon psykiatriselle poliklinikalle.” Tarkastuslautakunta suositteli aiemmin, että ainakin psykiatrista hoitoa edellyttävissä tilanteissa lapselle tai nuorelle tulisi nime-

23.6.2021

tä lääkäri ja vastuhenkilö, joka koordinoi palvelua ja vastaa tiedonkustusta. Edes näissä vaikeissa tapauksissa koordinointi ei arviointikertomuksen mukaan toteudu, ja tämä on todella vakava ongelma, erityisesti nykyisessä mielenterveystilanteessa yleisesti.

Sama ongelma on päihdepalveluissa, missä arvioidaan, etteivät kaupunkilaiset saa riittäviä ja ajantasaisia tietoja esimerkiksi hoitopaikoista, -poluista ja yhteystiedoista. Myös lastensuojelun pitäisi tarkastuslautakunnan mukaan toimia paremmassa yhteistyössä päihdepoliklinikoiden kanssa. Moniammatillinen koordinoinnin tarve pätee myös esimerkiksi turvakotipalveluihin, joiden käyttöön liittyy lastensuojelun tavoin usein mielenterveys- ja päihdeongelmia. Haastavassa tilanteessa olevilla, kuten monen lapsen yksinhuoltajilla, jotka tekevät vuorotyötä, on usein heikosti aikaa ja mahdollisuuksia selvittää, minkälaisia palveluja kaupungilla voisi olla tarjolla heidän avukseen. Siksi tämä moniammatillinen yhteistyö on erityisen tärkeää juuri heille, jotka ovat kaikkein vaikeimmassa asemassa. Niillä, joilla menee hyvin, on paremmin aikaa googlailla ja soitella ympäriinsä.

Kustannusten suhteen asiakaskohtainen palvelu on tehokasta. Kun kaupunkilaisen ei tarvitse selostaa tilannettaan yhä uudestaan eri henkilöille, kuluttaa aikaa oikean henkilön tavoittamiseen, säästetään sekä asiakkaan että kaupungin työntekijän aikaa ja siten kaupungin varoja.

Kaupungin tehokas toiminta edellyttää kaupunkilaisten tarkkaa kuuntelua asiakaspalvelun lisäksi myös demokraattisen päätöksenteon tärkeimmissä vaiheissa. Arviointikertomus keskittyi osallistuvaan budjetointiin ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksiin, mutta järjestelmän systemaattinen perusongelma eli päätöksenteon aivan liiallinen salailu jää kuitenkin ilman kommenttia arviointikertomuksessa. Avoin valtuustoryhmä on näyttänyt esimerkkiä ryhmäkokousten suorasta verkkolähteyksestä koko valtuustokauden. Tekemäni aloite johti myös lautakuntien avoimiin kokeilukokouksiin. Käytäntö ei kuitenkaan ole jatkunut, eikä kaupunginhallitus ole pitänyt vielä yhtään avointa kokousta, vaikka aivan hyvin voisi pitää, jos haluaisi.

Avoimesti ja tehokkaasti toimiva demokraattinen hallinto ei tarkoita erillistä osallistavaa nippeliprojektia budjetin yhdellä promillella, vaan todellisen keskeisen päätöksenteon avaamista ihmisten nähtäväksi ja kommentoitavaksi, kuten täällä valtuustossa. Kuten liiketoiminnassa myös julkisissa palveluissa asiakkaan kuuntelu ja palvelu henkilökohtaiseen tilanteeseen sopivasti on avain taloudelliseen menestykseen. Helsingin on tukevan taloutensa turvin nyt syytä kehittää asukkaiden hyvinvointia siirtymällä asiakaskeskeiseen palveluun ja alempaan kun-

23.6.2021

taverotukseen 17 %:n tasolla. Näin toimimme tehokkaasti koko Suomen talouden ja hyvinvoinnin moottorina, kuten maan pääkaupungin rooliin sopii.

Avoin valtuustoryhmä kannattaa vuoden 2020 tilinpäätöksen hyväksymistä ja tulospalkkioiden maksamista henkilöstölle. Siksi olen tehnyt ponsiehdotuksen:

Valtuusto pyytää selvittämään mahdollisuudet 2020 tulospalkkioiden maksamiseen jälkikäteen niille kaupungintyöntekijöille, joiden palkkion maksu keväällä peruttiin.

Kiitos, jos voitte kannattaa ja helpottaa kaupungin työntekijöiden vakaavaa huolta.

Kiitos hei kaikille tästä aivan loistavasta valtuustokaudesta.

Valtuutettu Joel Harkimo

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsingin talous on hyvällä tolalla koronapandemiasta huolimatta. Kun pandemia alkoi, näytti tilanne kuitenkin todella pahalta. Tämä on hyvä uutinen, koska taloudellinen epävarmuus on ollut suurta. Nyt voimaan tuleva sote-uudistus tuo lisää epävarmuutta kaupungin talouteen, eikä tämä pandemiakaan ole vielä ohi. Vaikutuksia tullaan näkemään siis pitkään. Toivottavasti kuitenkin saavutamme normaalin mahdollisimman pian. Se poistaisi haasteita monilta pienyrityksiltä. Se parantaisi Helsingin taloudellista asemaa ja olisi hyvä kaikille helsinkiläisille. Tämä on ollut todella raskas vuosi meille kaikille. Eniten ovat varmasti kärsineet pienyritykset, matkailuala sekä kulttuuri- ja tapahtuma-ala.

Kun Helsingin hyvästä tuloksesta puhutaan, pitää kuitenkin muistaa, että suuri osa tämän vuoden tuloksesta tuli valtion kertaluontoisena avustuksena. Emme saa siis tuudittautua siihen. On kuitenkin hienoa, että kaupunki on pystynyt vahvasti investoimaan, rakentamaan ja parantamaan helsinkiläisten palveluja.

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin vielä painottaa talouden ennakoitavuuden tärkeyttä. Tein viime vuoden budjettikokouksen yhteydessä aloitteen siitä, että kaupungin pitäisi tehdä konsernibudjetti eikä ainoastaan konsernitalinpäätöstä.

23.6.2021

Aloite ei ole saanut tarvittavaa kannatusta. Jos budjetointivaiheessa olisi parempi kuva kokonaisuudesta, olisi helpompi kannattaa järkeviä talouteen liittyviä esityksiä. Ei siis auta, että vaalikampanjoinnissa huu-detaan, että kaupunki tekee 500 miljoonaa voittoa, jos budjetointivai-heessa emme tätä tiedä. Kysyn kaupungilta, miksi emme ole jo nyt tehneet konsernibudjettia, ja sain vastaukseksi, että yritykset elävät eri budjetointisyklissä kuin kaupunki. Heidän budjettinsa seuraavaa vuotta varten eivät siis ole valmiita samaan aikaan kuin kaupungin. Pitää kui-tenkin muistaa, että Helsinki omistaa nämä yritykset, ja heidän kuului-si kulkea kaupungin syklissä eikä toisinpäin. Mehän valtuustossa tästä asiasta päätetään.

Kaiken kaikkiaan Helsingin talous on kuitenkin hyvässä jamassa, ja ti-lanne voisi olla paljon pahempi. Olen tästä iloinen, ja uskon, että Hel-sinki tulee kasvamaan entisestään ja toimimaan koko Suomen talou-den veturina.

Kannatamme siis tilinpäätöksen vahvistamista.

Tähän loppuun haluan vielä kiittää pormestaristoa, virkamiehiä ja kaik-kia kanssavaltuutettuja menneestä kaudesta. On ollut etuoikeus ja to-della opettavaista saada työskennellä teidän kanssa. Kiitos ja hyvää kesää kaikille!

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsinki haluaa olla maailman vaikuttavin paikka oppia. Minulle se on ollut tavoite, joka on inspiroinut vahvasti tämän neljän vuoden ajan. Se tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että olipa lapsen tai nuoren tausta mikä hyvänsä, hänellä on mahdollisuudet päästä mihin tahansa hän elämäs-sään haluaakin hyvän varhaiskasvatuksen ja koulutuksen avulla.

Tässä tavoitteessa tai sen saavuttamisessa todella tärkeää on ollut tä-nä kautena Mukana-ohjelma, joka on yksi meidän tämän kauden stra-tegian kärkihankkeista ja jossa riittää tekemistä seuraavallekin kaudel-le. Se, että jokaisella lapsella, nuorella olisi ainakin yksi ystävä, yksi turvallinen vanhempi ja hänellä olisi hyvät mahdollisuudet viedä elä-määnsä eteenpäin. Siihen yhteydessä on ollut maahanmuuttajien var-haiskasvatuksen ja koulutuksen kehittämisohjelma, Make. Meillä siis tällä hetkellä kouluissa noin 23 % oppilaista on maahanmuuttajataus-

23.6.2021

taisia, ja haluamme tietenkin, että Helsinki on maailman vaikuttavin paikka oppia myös heille.

Yksi tämän kauden isoimmista asioista, joka siirtyy kyllä seuraavallekin kaudelle, on henkilöstön saatavuus erityisesti meillä varhaiskasvatuksen ammattiteissa. Siihen olemme tehneet esimerkiksi pormestarin taskuforcassa viime vuoden aikana paljon toimenpiteitä, jotta saisimme edelleen hyvää työvoimaa tai pätevää työvoimaa meidän päiväkoteihin, mutta sitä pitää jatkaa. Meillä tämän kauden aikana on lähes 5 000 varhaiskasvatuspaikkaa lisätty, ja se on ollut hyvä kattamaan tämänhetkisiä tarpeita, mutta niitä paikkoja tarvitaan lisää.

Mä haluaisin lopuksi kiittää kasvatuksen ja koulutuksen toimialan 14 000 työntekijää, joiden kanssa on ollut ihan mahtavaa tehdä yhteistyötä tämän neljän vuoden ajan, mutta myös teitä, rakkaat valtuutetut. Oikeastaan aina täällä kokouksissa mulla on ollut semmoinen tunne, että olen saanut ystävällistä kohtelua. Kiitos teille paljon siitä.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

On ollut erittäin mielenkiintoisia puheenvuoroja. Mulla on tämmöinen ihan oma asiani. Koska olen lääkäri, haluan kiinnittää huomiota eräaseen Suomea piinaavaan puutteeseen, joka on siis toistunut vuodesta toiseen ja josta myös lautakunta aina kertoo. Se on lääkäripula. Etenkin Itä-Helsingissä jonotusaika lääkärin vastaanotolle voi olla yli 20 päivää. Sehän on jopa laitonta, lähellä sitä, ja ei ollenkaan vastaa kaupungin tavoitteita.

Me koulutamme lisääntyvässä määrin lääkäreitä Suomen viidessä lääketieteellisessä tiedekunnassa. Sisäänotto on ollut 750 opiskelijaa, mutta se ei ole riittänyt. Yleislääkäreistä etenkin on puute.

Kun julkinen puoli saa koulutettua yleislääkärin lähinnä kuntien kustannuksella, mitä sote-uudistus ei ole ollenkaan huomannut, lähtee valmistunut spesialisti terveysyrityksen palvelukseen. Siellä on parempi palkka, helpompi työ eikä tarvitse päivystää. Mitä pitää tehdä? Palveluseteli ei sitä ollenkaan ratkaise. On säädettävä yrityksille koulutusvelvollisuus tai maksu lääkäristä, joka ostetaan privaan. Nyt on ruvettava miettimään myös sitä, pitäisikö Suomen luoda vakuutus pohjainen terveydenhuoltojärjestelmä, kuten Keski-Euroopassa. Tätä vaatii myös EU-potilasdirektiivi.

23.6.2021

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos, kollegat, kaikesta tästä ajasta, jonka olen tähän mennessä saanut kanssanne viettää. Nyt siellä on jonkun mikrofonin auki.

Mä lähinnä keskityn tähän tarkastuslautakunnan katsaukseen. Huomioni kiinnittyi sellaiseen asiaan, jota korona on vääjäämättä omassa kaupungissamme vaikeuttanut ja ihmisten arjen elämää tehnyt huonommaksi. Se on ikäihmisten palvelut ja niiden toteutuminen ja asiakastyytyväisyys ennen kaikkea niitä palveluja kohtaan. Toinen on omaishoitajien ja perheiden tämän hetken jaksaminen. Ne on molemmat asioita, joista tässä tarkastuskertomuksessa ei mainita sanaakaan.

Toinen asia, johon kiinnitin huomiota, oli tämä, että aika monen hallinnonalan kohdalla, varsinkin palveluliikelaitosten ja sosiaali- ja terveystoimen, mittarointi on aivan lapsenkengissä. Siitä on puhuttu varmasti kymmenen vuotta, tavoiteasettelusta ja mittareitten laatimisesta ja ennen kaikkea sellaisten mittareiden, että ne ovat seurattavia ja että ne ylipäätänsä ottaen kertovat jotakin. Tällä hetkellä näin ei ole. Jopa saman hallintokunnan eri yksiköissä saattaa olla mittareita, joita ei edes tilastoida eikä niitä seurata eikä niistä saada mitään tietoa. Se tuntuu aika uskomattomalta.

Terveystieteiden tavoitetaso -mittarien puuttuminen, seurannan puuttuminen sekä henkilöstötarve ovat kaikki asioita, jotka varmasti voitaisiin korvata tai siis korjata, jos asiaan todella ryhdytään. Tämä tarkastuskertomushan näyttää, että kaikki hallinnonalat eivät suinkaan ole ryhtyneet mihinkään toimenpiteisiin asioiden parantamiseksi.

Työtehtävien uudelleen järjestäminen ja mahdollisuus tehdä koulutustaan vastaavaa työtä esimerkiksi lääkärinä sihteerinä toimimisen sijaan olisi myöskin aika perusasia.

Lapsiarvioinnin puutetta on tuotu esiin. Jos se olisi parannettu ja jos se olisi yleensä olemassa, lastensuojelun sijaishuollon riittävydestä ei tarvitsisi keskustella, koska lastenhuollon sijaisperheitä tarvittaisiin ennistä vähemmän.

23.6.2021

Kiitos kaikille tästä ajasta, ja toivotaan, että seuraava valtuusto ottaa tosissaan ja toimialat myöskin tämän tarkastuskertomuksen toimenpidesuosituksen.

Kiitos kaikille.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos myöskin valtuuston puheenjohtajalle hienosta valtuustokaudesta. Loppuun asti vielä vedetään.

Haluaisin kiinnittää arviointikertomuksessa huomiota yhteen asiaan, ja se on se, kuinka hämmentävän hyvin olemme hyvin vakavasta kriisivuodesta ja koronavuodesta selviytyneet ja pystyneet pitämään tärkeitä julkisia palveluja toiminnassa. Olemme pystyneet huolehtimaan niistä kaupunkilaisista, jotka ovat tarvinneet apua tai ovat päiväkodissa käyneet tai koulussa käyneet. Tästä erityiskiitos menee tietysti kaupungin henkilöstölle. Henkilöstö on jaksanut, venynyt koronavuoden aikana, ja siitä heille kuuluu erityinen kiitos.

Sosialidemokraatit ovat ajaneet kaupungin henkilöstölle koronalisää, ja onneksi saimme sen yhteisellä päätöksellä hyväksytyä. Olen ymmärtänyt, että se on tässä kesäkuun puolella laitettu maksuun liikunta- ja kulttuurisetelin muodossa. Tämä on iso kädenojennus ja kiitos henkilöstölle siitä työstä, joka myös arviointikertomuksen tuloksissa näkyy. Toivon, että me pystymme myös uudistamaan tulospalkkiojärjestelmää ja kehittämään siitä tasapuolisempaa ja oikeudenmukaisempaa. Me tiedämme ne ongelmat ja epäoikeudenmukaisuudet, jotka liittyvät nykymalliin.

Haluan myöskin antaa kiitokset kaupungin päätöksentekijöille ja erityisesti koko pormestaristolle hienosta työstä ja venymisestä koronavuoden aikana. Ei ole aivan itsestään selvää, että tällaisen kriisin aikana pystyimme kuitenkin säilyttämään kaupungin toiminnassa ja viemään myöskin päätöksiä eteenpäin. Sellaisia päätöksiä, jotka eivät liity koronatyöhön. Erityiskiitos siitä pormestari Vapaavuorelle sekä kaikille apulaispormestareille. Toivon, että Helsingin yhteistyön kulttuuri ja hyvä henki jatkuu myöskin tulevilla valtuustokaudella.

Kiitos kaikille valtuutetuille hyvästä

23.6.2021

Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos paljon, puheenjohtaja.

Haluaisin näistä liikuntaseteleistä todeta, että mä oon saanut laajasti palautetta kaupungin henkilöstöltä, että he eivät ole kokeneet, että se olisi korvannut tulospalkkioiden menetyksen, mikä on herättänyt moraalinen menetystä juuri siitä syystä, että tämä erittäin positiivisen kaupungin taloudellisen tuloksen julkaisu tapahtui hyvin lähellä sitä hetkeä, kun tulospalkkioiden luopumisesta oli kerrottu. Tämä on oikeasti herättänyt pahaa närää henkilöstössä. Tietysti haluttaisi, että vaikeasta tilanteesta, vaikeasta koronavuodesta selvinnyt henkilöstö olisi hyvillä mielin rakentamassa Helsinkiä. Sen takia tosiaan teen tämän ponsiehdotuksen liittyen tulospalkkioiden maksamiseen, jos niitä voitaisiin mahdollisesti maksaa.

Kiitos.

Valtuutettu Seija Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Mä ensinnäkin kannatan tilinpäätöksen hyväksymistä ja sitten kommentoin joitakin arviointikertomuksen asioita. Täällä on jo moneen kertaan sanottu, että on hienoa, että kaupungin talous on pysynyt vuonna 2020 hyvällä tasolla koronapandemiasta huolimatta muun muassa valtion koronakompensaation ansiosta. Vaikutukset talouteen saattavatkin näkyä vasta myöhemmin.

Varsinkin sosiaali- ja terveystoimialalla on syntynyt runsaasti hoito- ja palveluvelkaa, jonka purkaminen tulee näkymään tulevalla valtuustokaudella. Lastensuojelussa palvelutarvetta on ollut aiempaa enemmän raskaasta erityis- ja vaativan tason laitoshoidosta, mikä näkyy myös kustannuksina tulevaisuudessa. Syksystä 2020 alkaen lastensuojelun laitoshoitoon sijoitetuilla lapsilla ja nuorilla on korostunut muun muassa vakava päihdeiden käyttö. Myös vanhemmilla on voinut olla päihdeongelmia. Siksi tarkastuslautakunnan esitys lisätä yhteistyötä päihdepalvelujen kanssa on kannatettava mielestäni. Lisäksi pidän arviointikertomuksen tekstissä mainittua varhaisen tuen korostamista tärkeänä.

Henkilöstön saatavuus on ollut haaste useissa sosiaali- ja terveystoimialoissa varsinkin loppuvuodesta -20. Henkilöstöpula on koetellut erityisesti lastensuojelua ja terveysasemia. Siten henkilöstöpulan hoita-

23.6.2021

miseksi tarvitaan vakavia toimenpiteitä kaupungin tehtävien houkuttelevuuden lisäämiseksi ja tietysti asiakkaiden hoitopääsyn turvaamiseksi. Ehdotankin jo nyt, että tulevalla valtuustokaudella tavoitteeksi asetetaan oikea-aikaisen hoitopääsyn varmistaminen ja hyödynnetään toimenpiteiden määrittelyssä tarkastuslautakunnan esityksiä. Esimerkiksi henkilöstön johtaminen ja tukeminen haastavissa tilanteissa, koulutusmahdollisuudet, työolot ja uralla etenemisen mahdollisuudet ovat palkan ohella tärkeitä.

Lopuksi kiitän tarkastuslautakuntaa ja virkamiehiä tästä työstä toimintojen ja palvelujen kehittämiseksi sekä kaikkia valtuuston jäseniä yhteistyöstä tällä valtuustokaudella.

Kiitos.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Vuonna 2020 koko sote-järjestelmä joutui ennennäkemättömän kriisin kohteeksi ja vuosisadan rajuin pandemia osui Helsinkiin kovemmin kuin mihinkään muuhun kaupunkiin Suomessa. Tästä monissa sekä ryhmäpuheissa että puheenvuoroissa sen jälkeen on käytetty erittäin hyviä näkökulmia.

Vuoden aikana olemme sosiaali- ja terveystoimessa samanaikaisesti hoitaneet akuuttia pandemiaa, estäneet tartuntoja, ennaltaehkäisseet tartuntojen leviämistä sekä hoitaneet tietysti pandemian jälkivaikutuksia. Tämä kaikki on tehty tilanteessa, jossa suurin haaste on pula soteammattilaisista koko maassa. Tämä ilmenee myös arviointikertomuksessa hyvin lastensuojelun ja kiireettömän hoidon arvioinnissa.

On myös onnistumisia. Lastensuojelussa on työskennelty sosiaalityöntekijöiden saatavuuden ja pysyvyyden varmistamiseksi systemaattisesti jo vuosia. On otettu käyttöön selkeä valtuuston vahvistama tavoite, sosiaalityöntekijän vastuulla olevien lasten määrän rajaaminen, jo ennen nyt voimassa olevaa uutta sitovaa lainsäädäntöä. Uusia toimintamalleja sekä myös palkkausta on tarkistettu. Henkilöstövaje onkin lastensuojelussa vähentynyt näiden toimenpiteiden jälkeen.

Lääkärien vaikeaa rekrytointitilannetta emme ole onnistuneet kääntämään vielä, vaikka paljon on tehty. Itse asiassa juuri ennen koronakriisiä tilanne näytti jo parantuneen. Korona muutti koko kiireettömän hoi-

23.6.2021

don tilanteen, ja pula on koronan vuoksi lääkäreiden lisäksi tietenkin myös hoitajista ja monista muista ammattilaisista. Eikä tämä tietenkään koske yksin Helsinkiä, vaan sama on myös yksityisillä palveluntuottajilla, joilta olemme pyrkineet ostamaan näitä palveluita.

Nyt onneksi epidemiologisessa toiminnassa ja esimerkiksi satamatar- kastuksissa laajasti olleet ammattilaiset ovat palanneet terveysasemil- le, suun terveydenhuoltoon, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon. Ro- kotuksiin yhä tarvitaan jonkin verran terveysasemien kokeneita osas- tonhoitajia työn järjestelyissä, joista on tullut paljon hyvää palautetta, ja on näiden ammattilaisten työn tulosta, mutta sekin urakka onneksi al- kaa olla pitkällä.

Palkkakehitysohjelmassa palkankorotuksia on kohdennettu lääkäreille ja muille ammattiryhmille, mutta varmasti tässä työtä on yhä myös tule- ville valtuustoille.

Haluan hieman korjata valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran puheenvuo- rossa esiintynyttä hoitoonpääsyn haastetta. Se on ehdottomasti meillä ongelma, ja meidän on pystyttävä parempaan, mutta omat tavoitteem- me ovat siis olleet tiukempia kuin lainsäädäntö, joka velvoittaa, että kii- reettömässä tapauksessa hoitoon on päästävä kolmen kuukauden ai- kana. Hoitoonpääsyn nopeuttaminen, hoito- ja palveluvelan nopea ku- rominen ja erityisesti sote-ammattilaisten henkilöstön saatavuuden varmistaminen ovatkin tulevan valtuuston tärkeimpiä tehtäviä, jos halu- amme taata helsinkiläisille hyvän hoidon, hoivan ja tuen. Erityisesti so- siaalista kriisiä hoidamme vielä pitkään.

Hyvät valtuutetut.

Aloitin sosiaali- ja terveystoimen apulaispormestarina tilanteessa, jossa ennakoitiin sote-palveluiden siirtymistä Uudenmaan maakuntaan vuo- desta 2019 lähtien. Toisin kävi. Tänään eduskunta kuitenkin hyväksyi sote-uudistuksen, ja hyväksytyssä sote-uudistuksessa on hiottavaa varmasti jatkossakin, mutta se on askel eteenpäin tilanteessa, jossa ratkaisua on yritetty muodostaa 15 vuotta. Rahoituksen suunta on huo- lestuttavasti supistuva, mutta tähän vaikuttaminen onkin lähivuosien tärkeä tehtävä. Jatkossakin on tärkeä varmistaa se, että sote- palveluissa painopiste siirtyy peruspalveluihin eli juuri ennaltaehkäisyyn ja siihen, että ongelmiin puututaan ajoissa. Jota olemme tässä vuosien aikana sote-uudistuksen tilanteesta huolimatta koko ajan olleet teke- mässä.

23.6.2021

Jatkakaamme siis hyvää yhteistyötä tässä hyvässä hengessä, mitä täälläkin on tänään puheenvuoroissa esitetty. Iso kiitos kaikille valtuutetuille ja viranhaltijoille erinomaisesta yhteistyöstä tällä kaudella.

Kiitos.

Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos apulaispormestari Vesikansalle tästä esittelystä. On todella hyvä, että ollaan menty monessa asiassa eteenpäin ja ollaan päästy takaisin kohti normaalia palvelutasoa myös. Mä haluaisin nostaa yhden asian esiin, mikä ei ole hirveästi ollut keskustelussa. Se, että terveysasemilla ei kirjoitettu B-lausuntoja terapiaan pääsyä varten silloin kun meillä oli poikkeusolot. Kun mietitään, minkälainen mielenterveyskriisi on päällä, niin tämä on ollut todella huolestuttava tilanne siltäkin osin. Toivottavasti me ollaan jo päästy takaisin siihen normaaliin päiväjärjestykseen, että ihmisten on mahdollisuus päästä terapiaan.

Toinen asia. Puhuttiin sosiaalityöntekijöiden saatavuudesta lastensuojelusta. Se on mahtava asia, että tilanne on parantunut. Samaan aikaan pitää muistaa, että meillä on nykyään myös lapsiperheiden palveluiden sosiaalityö. Meidän pitää varmistaa, ettei käy niin, että paine siirtyy sinne. Eli palkkaus ja asiakasmäärät on oltava kunnossa jokaisella sosiaalityön osa-alueella.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Apulaispormestari Vesikansa on aivan erinomaisesti hoitanut tätä tehtäväänsä, ja voi vain kiittää siitä, miten hyvin hän on pärjännyt tässä erittäin vaikeassa hommassa. Mutta kyllä tämä lääkäripula, niin ei se kyllä auta näillä keinoilla ratkeavan. Eli kyllä meidän nyt pitäisi perustaa jotkut uudet työryhmät, jotka miettisi, mitä tehdään, että lääkärit saadaan pysymään terveyskeskuksissa. Ei ne näillä keinoilla pysy. Valtuutettu Arajärvi.

23.6.2021

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Sosiaalidemokraatit asettivat kaupungin strategiassa, joka siis strategiakausi on nyt päättymässä, omalta osaltaan keskeisimmäksi tavoitteeksi eriarvoisuuden vähentämisen. Siksi keskityn tarkastuskertomuksen arviointiin asuinalueiden eriarvoisuuden ehkäisystä.

Sekoitettu asunto- ja hallintomuoto on nostettu yhdeksi keskeiseksi keinoksi, mitä se epäilemättä onkin. Olisi mielenkiintoista kuulla keskustelu, kun Kaivopuistoon ehdotettaisiin päihteiden väärinkäyttäjien asuntolaa. Vastaavasti kovan rahan asuntojen rakentaminen keskelle vuokra-asuntokeskittymää olisi mielenkiintoista. Laskisiko asuntojen hinnat laajemminkin?

Tarkastuslautakunnan huomio aseman seutujen kunnan ja siisteyden merkityksestä on tärkeä. Eteinen kertoo paljon asunnon hoidosta. Huomio aseman seutujen omistussuhteiden aiheuttamista vaikeuksista on merkittävä. Kaupunki voi päättää, jos se omistaa. Olisi syytä tehdä johtopäätöksiä tältä vähäiseltäkin osalta maanomistuspolitiikassa.

Arvostellakseni tarkastuslautakuntaa kysyn, miksi halpojen asuntojen alueille ei voida asettaa arkkitehtuurille samoja vaatimuksia kuin kalliilla. Kauneus ei maksa mutta vaikuttaa mielikuviin ja viihtyvyyteen. Mieleen tulee aikanaan Intiassa slummialueella vieraillessani intialaisten toteamus, että lasten koulun täytyy olla slummin ulkopuolella, jotta lapset näkevät muutakin. Sama, tietysti olennaisesti lievempänä, koskee myös kaikkia kaupunkialueita. Kauneus ei maksa.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Haluaisin korostaa muutamaa kohtaa täällä, mitkä tuli kyllä jo ryhmäpuheenvuorossakin esiin. Semmoinen kuvio kuin kulttuuri- ja tapahtuma-ala. Tällä hetkellä kaupunki katselee vähän liikaa ison kirkon suuntaan ja vierittää vastuuta sinne. Kaupungin pitää myös olla tukemassa ja saattaa tämä ala taas jaloilleen. Täällä on myös kaupallinen näkökulma, jos se halutaan tässä nostaa esiin. Se ei ole pelkästään tämä, miten voisi sanoa, sivistynyt lähtökohta ja kulttuurisen riemun kohtaaminen.

23.6.2021

Yksi, mikä tässä valtuustokauden alussa oli vahvaa: saatiin hyviä visioita liittyen kulttuurialaan kaupungin strategiaan, mutta tässäkään kohtaa strategia ei ole täysin toteutunut. Tämä onkin semmoinen kuvio, että ensi kaudella kun lähdetään neuvottelemaan uutta strategiaa, niin tähän pitää käytännössä vastata. Siihen tosiaan pitää kaupungin laittaa voimavaroja.

Toinen kuvio on nuoret. 90-luvun laman virheitä ei saa toistaa, mitä maksellaan vielä tänäkin päivänä. Se on tällä hetkellä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalla ikävä kyllä alakanttiin laskettu. Tällä hetkellä muutenkin tuntuu, että toimiala syö ikään kuin itseään sisältä. Tähän toivotavasti saadaan yli puoluerajojen jonkunlainen muutos.

Yksi, mikä tässä on myös pakko nostaa, on tosiaan kaupungin työntekijöiden palkkaus. Mikäli me halutaan houkuttaa työvoimaa, siihen pitää myös vastata sillä suunnalla. Yksi, mikä pitää purkaa, on tuottavuustavoite.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Kiitos, puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Helsinki selvisi taloudellisesti koronapandemiasta hyvin paljolti valtion taloudellisen tuen turvin, kuten on tuotu esille. Hoivaväki etenkin selvisi koronapandemian hoidosta hyvin, kuten valtuutettu Urho jo totesikin. Haluaisin kuitenkin tuoda esille sen seikan, miten lujilla hoivaväki, niin hoitohenkilöstö kuin myös varhaiskasvatuksen ja koulutuksen työntekijät olivat. Etenkin hoitohenkilöstöä valmiuslaki kuritti: perui hoitajien lomat, ja hoitajat venyivät lähes päivittäin muun muassa pitkiä työvuoroja tekemällä ja raskaisiin suojaimiin pukeutumalla.

Huhtikuun lopussa käyttöön otettu Apotti-tietojärjestelmä siirsi puolestaan vielä hoitohenkilöstön lomien eteenpäin. Henkilöstöstä on jatkuvaa vajetta niin varhaiskasvatuksessa kuin vanhuspalveluissa ja etenkin kotihoidossa. Kesälomasijaisia puuttuu tälläkin hetkellä, ja tämä tarkoittaa edelleen hoitohenkilöstölle pitkiä työvuoroja tässä helteisessä säässä. Kulttuuri- ja liikuntaselitelit olivat merkittävä kiitos kaupungin henkilöstölle, mutta koronavuoden vaikutuksia tulisi arvioida henkilöstön työhyvinvoinnin kannalta, kuten sosialidemokraattinen ryhmä aiemmin esittämässään ryhmäponnossa on jo esittänyt. Uudelle valtuustolle haluaisin jättää viestin, että ei ole liian myöhäistä palkita henkilöstöä myös rahallisesti koronalisällä.

23.6.2021

Valtuutettu Koivulaakso mainitsi tarpeen lääkäreiden työolojen kehittämiseen. Tätä tarvitaan kaikkien hoitohenkilöstön työolojen kohdalla. Niin terveyskeskuksissa, vanhuspalveluissa kuin kotihoidossa. Hoitohenkilöstön osallistaminen omien työolojensa kehittämiseen on mahdollistettava, koska työoloilla on merkittävä vaikutus työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin kaikille ammattiryhmille.

Valtuutettu Asko-Seljavaaran ehdotukset ovat varteenotettavia lääkäreiden pysyvyyden lisäämiseksi. Haluaisin mainita, että lähiterveysasemia ei ole vara vähentää, koska niiden toiminnalla on merkittävä vaikutus myös asuinalueiden eriytymisen kasvun lisääntymisen estämisessä. Näissä isoissa terveys- ja hyvinvointikeskuksissa henkilöstön vaihtuvuus on myös suurta, elikkä työolojen kehittämiseen pitää koko terveyskeskusektorilla kiinnittää todella paljon huomiota.

Kiitos. Hyväksyn tämän tilinpäätöksen.

Valtuutettu Juhani Strandén

Kiitoksia, puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Kuten tarkastuslautakunnan puheenjohtaja toi esille, kolme arviointikertomuksen suositusta eivät ole toteutuneet. Keskityn tässä tarkastuslautakunnan jäsenenä yhteen oleelliseen toteutumatta jääneeseen suositukseen.

Sosiaali- ja terveystoimialan tulee parantaa omaishoidon palveluiden saavutettavuutta järjestämällä kuljetus palvelun piiriin esimerkiksi taksisetelin avulla. Tämä on asia, josta perussuomalaiset ovat olleet erityisesti huolestuneet, koska tämä kaltoinkohtelee kaikista heikoimmassa asemassa olevia. Toivottavasti tuleva valtuusto ottaa tämän suosituksen vakavasti ja tulee puuttumaan tähän epäkohtaan. Myös tänään hyväksytyn sote-uudistuksen suurin häviöjä ovat vammaiset, kun erityishuoltopiiri ja vammaispalveluista vastanneet kuntayhtymät lakkauteaan.

Toinen ongelma, joka tästä arviointikertomuksesta puuttuu, on vaikeavammaisten kuntouttavan päivätoiminnan maksusitoumus, summaltaan 125 euroa, joka korvataan alle 65-vuotiaalle täysimääräisesti. Mutta kun hän täyttää 65 vuotta, setelistä leikataan 75 euroa. Vaikka vaikeasti vammaisia tulisi kaupungin toimesta aktivoida, jotta henkilö saisi parhaan mahdollisen kuntoutusavun, eikä silloin myöskään "rasittaisi" yhteiskuntaa ennenaikaisesti huomattavasti kalliimman henkilön kunnon

23.6.2021

rapistuessa. Teen tästä vääryyden korjaamisesta kokousjärjestelmään aloitteen, ja toivon sille kannatusta yli puoluerajojen.

Kiitoksia.

Valtuutettu Daniel Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja.

Jos katsomme eteenpäin, niin suurin yksittäinen kysymys on se, miten me tulemme selviämään tänään hyväksytyyn sote-uudistuksen seurausten kanssa. Tänäkin eduskunnassa lukuisat Helsingin valtuutetut, ministeri Haatainen, puolueen puheenjohtaja Ohisalo, eduskuntaryhmän puheenjohtaja Kari, eduskuntaryhmän puheenjohtaja Arhinmäki, ovat painaneet jaa-nappia helsinkiläisiin kohdistuville sote-palveluiden leikkaamiselle. Sille, että HUS tippuu maailman huippuluokan sairaaloiden listauksesta. Sille, että Helsingin joutuu merkittävän hallinnollisen murroksen eteen ja joutuu pahimmillaan heikentämään sekä sote-palveluitaan että muita palveluitaan. Tämän eteen ovat tämänkin salin valtuutetut hallituspuolueista tehneet töitä eduskunnasta.

Siksi kun me keskustelemme tästä arviointikertomuksesta ja tilinpäätöksestä, niin nimenomaan tähän tulevaisuudenkuvaan ja riskiin varautumiseen meidän pitää kiinnittää erityistä huomiota. Helsinkiin on kohdistumassa merkittäviä pakkoleikkauksia. Niiden kanssa me joudumme nyt elämään. Laki on eduskunnassa säädetty. On välttämätöntä, että me keräämme ja olemme keränneet sellaista puskuria, että me tulemme pärjäämään, sillä Helsingin kyllä pärjää kaikissa olosuhteissa. Kysymys on vain siitä, antaako valtio siihen hyvät edellytykset vai vähän heikommat edellytykset. Tänäkin on sinetöity vuosiksi, jopa vuosikymmeneksi eteenpäin ne heikommat edellytykset. Siitä olen erittäin surullinen.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan vain muistuttaa valtuutettu Sazonovia siitä, minkä mallin kokoomus oli viime kaudella valmis hyväksymään. Mallin, joka olisi luonut Uudenmaan alueelle jättimaakunnan, jossa ei olisi toteutunut erillisratkaisu, joka nyt Helsingin ja Uudenmaan osalta toteutuu. Ja joka on täysin tämän alueen toiveiden mukainen. Tämän lisäksi kokoomus olisi ol-

23.6.2021

lut valmis viemään eteenpäin rahoitusmallin, joka olisi leikkannut merkittävästi Helsingin sote-palveluista. Hyvin suuri leikkaus, jonka kokoomus olisi ollut valmis viemään eteenpäin ja jonka silloinen kansanedustaja Vartiainen sanoi, että nyt tämä malli on vain hyväksyttävä ja tällä mennään eteenpäin.

Joten kun kokoomus vahvasti puolustaa Helsingin sote-palveluita, niin odotan, että kun tämä uusi malli saadaan käyntiin ja vauhtiin, niin silloin olette valmiit myös tukemaan Helsingin kaupungin budjetista sote-palveluiden resursointia.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä kuultiin tämän vuoden hittiargumentti Eveliina Heinäluomalta: mutta kun kokoomus. Mutta kun kokoomus sitä kuin tätä. Sen sijaan että te käyttäisitte tätä hittiargumenttia, te voisitte kantaa vastuun ja rehellisesti sanoa: kyllä, hallituspolitiikka, hallituskoalitio, keskustan tahto ajoivat meille helsinkiläisten edun edelle. Olisi edes rehellistä ja suoraselkäistä myöntää se. Te olette tänään painaneet jaa-nappia tälle muutokselle, Helsingin ja suurten kaupunkien aseman heikentämiselle. Helsingin sote-palveluihin kohdistuville pakkoleikkauksille ja HUSin aseman heikentämiselle. Seuraukset tulevat tulevina vuosina ja vuosikymmeninä, ja silloin palaamme tähän päivään ja muistamme sen, että muun muassa te, valtuutettu ja edustaja Heinäluoma, olette olleet tämän muutoksen takana.

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kovia ennusteita valtuutettu Sazonovilta, mutta ei ehkä ihan sellaisia kuin on yleisesti ottaen laskettu. Jostain kumman syystä kokoomus on valinnut syyttelyn linjan, ja kaikin mokomin. Minä puolestani uskon, että olemme viimeistään ensi vuosikymmenen alkupuolella koko hommassa neton puolella. Meillä on toimivat palvelut isommilla harteilla. Jotain korjattavaa varmasti sote-ratkaisussa on, ja ennen kaikkea sen rahoitus on järjestettävä järkevälle pohjalle. Mutta mihinkään kauhunäkymiin vuosikymmenien ongelmista ei ole minkäänlaisia perusteita muissa kuin joissakin kummituskertomuksissa.

23.6.2021

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kyllähän totuus on se, että tämä sote toteutetaan kepun halusta. Se oli Sipilä, joka tätä halusi, ja Sipilä halusi sen myydä myöskin sen jälkeen seuraavalle hallitukselle. Nyt sitten demarit on Sipilän keskustan vankina siellä, niin kuin me oltiin edellisellä kaudella. Onhan tämä ihan selvä asia. Valitettavasti tällöinen malli ei ollenkaan sovi Suomeen enää, koska meillä kaupungit joutuvat tässä kärsimään. Kaupungit eivät pysty toteuttamaan sitä tehtävää, mikä niillä on.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingin sote-palveluiden rahoitus tulee kasvamaan tulevaisuudessa. Se johtuu pääosin kahdesta asiasta. Siitä, että rahaa jaetaan myös jatkossa väestömäärän mukaan, ja on hyvin odotettavissa, että Helsingin väestömäärä kasvaa. Ja sitten sen myötä, että rahaa jaetaan myös tarpeen perustella. Helsingissä on tämäkin odotettavaa, että meillä on paljon palvelutarpeita, joihin rahoitusta tullaan ohjaamaan.

Tätä uudistusta on valmisteltu 15 vuotta. Kokoomus on valtaosan tästä ajasta ollut mukana viemässä erilaisia sote-malleja eteenpäin, joten on aika paksua puhetta nyt väittää, että tämä hallituksen malli olisi viemässä johonkin tuhoon tai Helsingin palveluiden romuttamiseen. Helsingin kaupungilla on jatkossa ainutlaatuinen mahdollisuus siirtää kaupungin budjetista rahoitusta sote-palveluiden järjestämiseen. Kun kokoomus tästä niin voimakkaasti puhuu, niin toivon kyllä, että kokoomus on sitten tukemassa tätä, kun sote-palveluiden rahoista jatkossa päätetään.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Normaalisti vanha sanonta, että tikulla silmään sitä, joka vanhoja muistelee, pätee. Mutta nyt kun ollaan tämän valtuustokauden viimeisessä kokouksessa, niin ehkä voidaan vähän katsoa myös menneeseen. Tämän sote-keskustelun osalta, mitä tässä on käyty viimeiset puheenvuorot, täytyy sanoa, että kyllä tämä valtuutettu Heinäluoman yrityksen vään-

23.6.2021

tää musta valkoiseksi rahoituksen osalta oli jopa koomista. On selvää, että helsinkiläisten rahoitus, sote-palveluiden rahoitus tulee leikkaantumaan. Näen tässä jotain positiivista kuitenkin, ja se on se, että nyt meidän on viimeistään aika tehostaa meidän äärimmäisen tehotonta sote-koneistoa ja saada säästöjä aikaiseksi ja löytää uusia keinoja. Ennen kaikkea yksityisiä toimijoita vahvemmin osallistamalla keksiä keinoja, että miten me saadaan palveluita tehostamaan. Se pieni hopeareunus tässä muuten synkän äsken meidän yli menneen ukkospilven reunalla on se, että nyt meidän on pakko alkaa säästämään.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitettävästi valtuutettu Heinäluoma jatkoi ”mutta kun kokoomus” -argumentaatiolinjalla. Kuultiin myös tämä värssy siitä, että kyllähän rahoitus kasvaa, kun väkimäärä kasvaa. Kyllä, mutta kysymys on siitä, että tänään sillä, että te painoitte jaa-nappia, noin 65 miljoonaa vähemmän tulevat helsinkiläiset saamaan sote-palveluihinsa rahaa. Te vahvistitte maakunnallista rahansiirtoapparaattia: helsinkiläisiltä pois, muille lisää. Nyt te availlette ovea, muste ei ole ehtinyt kuivua eduskunnan päätöksessä, niin te avaatte ovea jo sille, että Helsingissä aloitettaisiin rahansiirto muista kaupungin palveluista sote-palveluihin. Eli vahvistettaisiin maakunnallista rahansiirtoapparaattia. Kyllä piti tämäkin päivä nähdä. SDP on kääntynyt kaupunkeja vastaan maakunnallisten tulonsiirtoautomaattien puolelle.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos tästä mielenkiintoisesta alusta keskustelulle. Mä itse itse asiassa kannatin aikanani aivan selvästi sitä, että meillä olisi ollut 5–7 piiriä, jotka olisi järjestänyt kaikki terveystalot Suomessa. Juuri sen takia etteivät kunnat voisi itse päämääröidä budjeteillaan mitä sattuu. Rahat olisi ollut korvamerkittyjä, ja niiden käyttöä olisi myös valvottu. Erikoissairaanhoidolla pitäisi olla suurempi rooli koko tässä systeemissä, jotta sinne hakeutuminen tai sinne joutuminen huonon perusterveydenhuollon takia estyisi. Se olisi myös kuntien etu. Mutta nyt kun tässä edelleen kunnat saavat itse omavalvonnalla valvoa omaa toimintaansa, ja terveystoimessahan tarve on aivan täysin siis ilman minkäänlaista kattoa, niin meidän pitäisi enemmän pystyä keskittymään siihen, että kuntien rahat kyllä riittäisivät, mikäli tehtäisiin järkevästi töitä ja ennen kaikkea keskityttäisiin ennaltaehkäisyyn. Ja toinen asia: hoidettaisiin ne

23.6.2021

asiakkaan näkökulmasta ja terveyshyöty pitäen koko ajan fokuksessa tänne palveluihin saavutettavuus. Mä todella toivon, että tämäkään järjestelmä, joka nyt on tulossa, ei jää lopulliseksi, koska tästä tulee aivan yhtä tehoton...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kiitos. Anteeksi.

Valtuutettu Mika Ebeling (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Jostakin syystä tämä jämähti ihan täysin, ja mä en saanut kuvaa enkä ääntä enkä mitään päälle, niin piti poistua ja palata.

Tässä on nyt käyty sosialidemokraattien ja kokoomuksen välistä kinas-telua. Ehkä tästä voidaan todeta kokoavana näkemyksenä, että kumpi-kaan ei ole toiminut täydellisesti, mutta vaalit on onneksi jo kuitenkin käyty, ja asiasta voidaan mennä eteenpäin varsinaiseen keskusteluun.

Kiitos.

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Sazonov kiistää tässä oikeuden puhua siitä, mitä mieltä jo-kin puolue on aiemmin ollut. Toivottavasti jos hänen ennakoimansa ke-hitys tapahtuu, hän muistaa tämän kiellon arvostella aiempia puheen- vuoroja.

Tässä on tarjottu myös yksityistämistä ratkaisuna, mutta se todettiin kyllä perustuslain vastaiseksi sen takia, että julkisella vallalla täytyy ai-na olla edellytykset toimia myös silloin kun yksityinen menee konkurs-siin. Julkinen valta ei tiettävästi voi mennä konkurssiin.

Maakunnalliset tulonsiirrot on omituinen ajatus sen takia, että järjestel-mä takaa tietyn valtion rahoituksen maakunnille. Helsingin kaupunki itse asiassa ainoana hyvinvointialueena voi itse panna siihen lisää ra-haa, mutta se ei vaikuta valtion rahanjakoon. Joten väite on vähin-tään... No, jätetään sanomatta mitä.

23.6.2021

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingin kassasta ei voi siirtää mitään lisärahaa soteen, jos valtio on siitä vienyt 13,26 prosenttiyksikköä 18:sta. Meillä jää jäljelle vain viisi, ja sillä viidellä pitää kaikki muu järjestää: opetus, varhaiskasvatus, kadut ja valot ja kaikki. Ei sieltä kyllä riitä mitään lisäystä sinne. Kyllä tämä olisi pitänyt ottaa huomioon silloin kun tätä lakia tehtiin.

Sitten vielä se, että sanotaan, että pitää tehostaa toimintaa. Suomi käyttää kaksi prosenttiyksikköä vähemmän rahaa terveydenhuoltoon kuin muut Pohjoismaat ja 3–4 vähemmän kuin Saksa. Ei siellä ole mitään ylimääräistä mahdollisuutta tehdä työtä enemmän. Siellä tehdään työtä niin paljon kuin jaksetaan ja osataan.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Nyt kuuluu, kiitos.

Tässä vielä vähän korviin otti, kun sekä valtuutetut Heinäluoma että Arajärvi totesi, että siirretään sitten muualta toiminnoista rahaa soteen. Jäin vain pohtimaan, että mistä demarit siis haluavat leikata. Onko se opetuksesta ja varhaiskasvatuksesta vai liikuntapaikoista vai peräti kulttuuriavustuksista? Mielelläni kuulen, mistä sitä rahaa siirretään. En ehkä toivo enkä ainakaan edellytä, että saan vastausta nyt, mutta selvästikin leikkausintoa yllättäen on myös siellä demaripiireissä. Enkä lainkaan paheksu tätä, vaan päinvastoin annan tälle tukeni. Yritetään seuraavalla valtuustokaudella löytää yhdessä säästökohteita. Ehkä jopa kevennetään mieluummin verotusta kuin siirretään soteen. Mutta yhteinen leikkaustalkoot on siis mielessä, ja tätä ilolla tervehdin.

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

En mielestäni ole sanonut, että rahaa siirretään. Olen sanonut, että rahaa voidaan siirtää. Se on täsmälleen halun mukainen kysymys. Olen kyllä sinänsä valtuutettu Meren kanssa sitä mieltä, että toimintaa voidaan aina tehostaa, jos se vain johtaa halvemmalla samantasoisiin tai parempiin palveluihin kuin ennen. Tässä suhteessa olen siis eri linjalla

23.6.2021

kuin valtuutettu Asko-Seljavaara, joka näyttää olevan ristiriidassa puoluetoverinsa Meren kanssa tässä asiassa.

Valtuutettu Otto Meri

Nyt meni päälle.

Kiitos, puheenjohtaja.

Vanha puhuja, mutta nyt on uudet aiheet.

Tämä tilinpäätöksen 2020 hyväksyminen antaa toki myös mahdollisuuden vähän katsoa sitä edeltäviä vuosia ja tätä kuluvaan valtuustokautta. Kun tämän summaa yhteen, täytyy olla osittain erittäin tyytyväinen ja jossain määrin hieman pettynyt. Tyytyväinen ehkä siihen, että kokonaisverotus Helsingin kaupungissa laski tämän neljän vuoden aikana. Eli me onnistuttiin siinä, että jätettiin pikkaisen enemmän helsinkiläisille omista tuloistaan omiin käyttökohteisiin ja käytettäväksi. Tästä täytyy olla iloinen ja tällä linjalla tulee jatkaa myös seuraavat neljä vuotta. Joskin suurena esteenä sille on se, että tässäkin tilinpäätöksessä voidaan todeta se, että tuottavuustavoite ei ihan toivotulla tavalla toteutunut tällä kaudella johtuen siitä, että taloudellisesti meni aika hyvin ja rahaa sitten haluttiin käyttää mitä erikoisempiin ja moninaisempiin käyttökohteisiin ilman riittäviä selvityksiä siitä, tuottaako se siellä enemmän kuin jos sen olisi jättänyt helsinkiläisten omaan käyttötarkoitukseen.

Tämä jossain määrin Vasemmistoliiton kauhistelema hyvä tuloshan, niin kuin tässä on jo todettu, eihän se mihinkään kirstuun jää, vaan sillä on rahoitettu nämä tärkeät investoinnit, joita on tehty ennätyspaljon. Nimenomaan viime vuonna yli miljardilla eurolla investoitiin erilaisempiin käyttökohteisiin. Tämähän sen mahdollistaa. Mutta kyllä meidän tulee jatkossa harkita, että tuskin tälle investointitasolle heti palataan, jolloin sen hyvän tuloksen palauttaminen niille, jotka sen on mahdollistanut eli helsinkiläisille, eli veronkevennysten jatkaminen maltillisella toki tavalla on varmasti se tulevaisuuden tärkein asia, mistä päästään päättämään. Toivotaan, että sillä tiellä jatkuu, ja tämä tilinpäätös osaltaan näyttää sen, että siihen on mahdollisuus.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

23.6.2021

Pyysin puheenvuoron kannattaakseni valtuutettu Peltokorven ponsiesitystä, että selvitetäisiin mahdollisuutta ottaa käyttöön lapsivaikutusten arviointi kaupungin talousarvio- ja tilinpäätösprosesseissa. Ponsi on erinomainen.

Tällä valtuustokaudella tämä valtuusto on vienyt lapsiperheiden kotihoidon tuen Helsinki-lisän 1–3-vuotiaitten lasten vanhemmilta. Tämä on ollut monille lapsiperheille kipeä asia. Voi olla, että täällä valtuustossa on hyvätulaisia ihmisiä, jotka eivät vähävaraisten lapsiperheiden arkea tunne. Itse sen sijaan tiedän, miten läheisellä opiskelijalapsiperheellä ei ollut varaa muuttaa Helsinkiin, koska tämä valtuusto oli vienyt lapsiperheiden kotihoidon tuen Helsinki-lisän 1–2-vuotialta 1.6.2021 alkaen. Onneksi on kuitenkin Espoo, ja Espoo-lisä on säilynyt, niin he voivat asua Esossa, mikä ei ole kovin kaukana.

On tärkeää, että lapsivaikutukset arvioidaan jatkossa. Jos tätä ei haluta, se luo vaikutelman, ettei tämä valtuusto edes välittäisi niistä vaikeuksista, mitä lapsiperheille täällä aiheutetaan.

Valtuutettu Muttilainen totesi, miten korona-aika on aiheuttanut kulttuurialalla suuria vaikeuksia. Siinä hän on oikeassa. Minulla on ilo ilmoittaa, että olen juuri jättänyt kristillisdemokraattien ja sinisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteen, joka pyrkii elvyttämään kulttuuri- ja liikuntasektoria koronan väistyessä.

Kiitos.

Apulaispormestari Nasima Razmyar

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Nostan arviointikertomuksesta paria asiaa. Toinen on nuorten vaikuttamisen mahdollisuudet ja sitten myöskin sukupuolten tasa-arvotyötä erityisesti meidän liikuntapalveluissa.

Arviointikertomuksessa kehottaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa tiivistämään yhteistyötä, jotta nuorten vaikuttamismahdollisuudet tulee konkreettiseksi osaksi koulun toimintaa, arkea ja tietenkin opetusta. Arviointikertomuksen havainto on ihan oikea. Toimialojen välinen sujuva yhteistyö on tärkeä edellytys nuorten vaikuttamismahdollisuuksien onnistumiselle. Yhteistyön parantamiseen on tartuttu molemmilla toimialoilla. Yhteistyötä on tiivistetty, ja tietenkin näitä panostuksia tulisi myöskin jatkossa edistää.

23.6.2021

Nuorten vaikuttamismahdollisuudet pitää tuoda ennen kaikkea osaksi nuorten arkea. Nuorten aloitejärjestelmää, mistä olemme myös täällä valtuustossa paljon keskustelleet, olisi tarkoitus keventää ja ennen kaikkea miettiä nuorten kanssa, mikä on oikea tapa vaikuttaa tässä kaupungissa. Nuorten vaikuttamisjärjestelmän kokonaisuutta on tosiaankin arvioitu myös ulkopuolisen asiantuntijan toimesta tämän kevään aikana, ja tätä arviota olisi tarkoitus tuoda myös asettamispäätöksen muodossa kaupunginhallitukselle tulevan syksyn aikana.

Arviointikertomuksessa on nostettu havaintoja myös sukupuolten tasa-arvon edistämisestä erityisesti meidän liikuntapalveluissa. Liikuntapaikkojen kävijätietoja pyritään keräämään niin että kävijämääriä voidaan seurata sukupuolittain. Sen avulla varmistetaan, että liikuntavuorot todellakin jakautuvat tasaisesti naisten ja miesten ja tyttöjen ja poikien välillä. Sen suhteen ei tällä hetkellä ole meidän palveluissa suurta huolta, mutta tämä on tärkeä kävijätieto, jolla pystytään laajemminkin edistämään tasa-arvotyötä meidän palvelujen suunnittelussa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Vielä viimeinen asia. Sukupuolivähemmistöille soveltuvista puku- ja peseytymistiloista olemme paljon keskustelleet, ja sitä toimialalla ollaan pyritty edistämään. Erityisesti kun liikuntatiloja peruskorjataan ja tietenkin uutta rakennetaan. Turvalliset pukutilat ovat valtavan tärkeitä erityisesti nuorille. Nuorille, jotka kaipaavat turvallista tilaa. Ei ole itsestäänselvyys, että aina pääsee palveluiden pariin, jos kokee tämänkaltaisia esteitä.

Myös omasta puolestani kiitän, valtuuston puheenjohtaja, arvoiset kollegat ja valtuutetut, erinomaisesta kaudesta. Toivottavasti hyvä yhteistyö jatkuu myös tulevaisuudessa.

Kiitos kovasti.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä kauden viimeinen kokous on hyvä tilaisuus kiittää tarkastuslautakuntaa paitsi tästä arviointikertomuksesta myös hyvästä työstä koko kauden aikana. Arviointikertomukset on ollut hyvin huolella laadittuja, ja ne on antanut meille hyvin arvokasta ja tärkeätä tietoa siitä, mitä kehitettävää ja parannettavaa kaupungin toiminnassa on.

23.6.2021

Nyt käsittelyssä olevasta kertomuksesta mä nostan esille muutaman asian ja huomion sellaisista asioista, mitä erityisesti tulevan valtuuston olisi syytä ottaa vakavasti.

Monet arvioinnit sivusi tavalla tai toisella lasten ja nuorten hyvinvointia ja eriarvoisuuden vähentämistä. Erittäin myönteinen havainto oli se, että positiivisen diskriminaation rahasta on ollut selkeätä hyötyä. Hyvä havainto oli myös, että oppilashuollossa on tehty tärkeitä yhteisöllistä työtä. Tosin tästä nousi esille, että resurssi ei ole riittävä, koska yksilöllisen työn puolella psykologille ja kuraattorille pääsy ei ole toteutunut määräajassa.

Tässä oli myös arvioitu Mukana-hanketta ja todettu, että koululla on tärkeä merkitys syrjäytymisen ehkäisemisessä. Mukana-hankkeessa on kehitetty hyviä ja toimivia toimintamalleja. Tämä kuitenkin nosti esille sen havainnon, että tällaisella hankkeella ei voi paikata perusrahoituksen puutteita. Eli jotta toimintamallit jatkuisi, tarvitaan vakaata perusrahoitusta. Kaikki tämä musta korostaa sitä, kuinka suuri merkitys kasvatuksen ja koulutuksen ihan sillä jokavuotisella normaalilla vakaalla perusrahoituksella on, jotta voidaan tehdä sellaista oppilashuollollista työtä, joka eri tavoin auttaa syrjäytymisen ehkäisemisessä ja eriarvoisuuden ? . Eli tämän terveisen haluaisin lähettää seuraavalle valtuustolle vahvasti.

Lopuksi vielä haluaisin omasta puolestani kiittää valtuustokollegoita ja virkamiehiä kuluneesta valtuustokaudesta.

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos, puheenjohtaja.

Mä kiinnittäisin vielä semmoiseen huomiota tilinpäätöksessä, että mä olin iloinen tarkastuskertomuksen kirjauksesta kaupungin hankintakriteereistä ja rakentamisen päästöistä. Kiertotalouden ja hiilidioksidipäästöjen lisäksi lähituotanto pitäisi ottaa hankintakriteeriksi. Toki se on siinä mukana näiden lyhyiden kuljetusmatkojen vuoksikin. Mutta tehokain työllisyyden ja koko Uudenmaan hyvinvoinnin tuki olisi myös se, että hankintayritysten tulisi maksaa verot Suomeen. Tällä hetkellä vuokra-asuntotuotannossa, infrarakentamisessa ja kiinteistöissä iso määrä tuottoa menee ulkomaille. Jopa niin että ei tänne tulouteta mi-

23.6.2021

tään, vaan tehdään miinustulosta. Mä ymmärrän, että se ei ole ehkä EU:n kannalta mahdollista, mutta tämä sieltä mietintämyssyyn.

Sosiaalityön kuluja olisi hyvä voida edes yrittää vähentää tähänastisten toimien lisäksi vielä palauttamalla yksinkertaisesti vaikka omalla koulutuksella tehty kodinhoitajakoulutus sekä avoimet ? . Terveystoimessa ? työajat ja iltavastaanotot, ja ylipäättänsä ottaen asiakkaiden näkökulmat näiden palvelujen järjestämiseen pitäisi korostua nykyisestä. Me puhutaan, mitä Helsinki tekee, mitä Helsinki tekee. Me tehdään helsinkiläisiä varten näitä palveluita. Meillä jo pelkästään suoravastaanotot, ajanvarausvastaanotot, puhelinvastaanotot ja kotikäynnit. Siinä olisi yhdelle terveysasemalle neljä eri tason vastaanottoa, jonka mä uskon vähentävän jonoja ja tekevän työnteosta helpompaa. Myös niille, jotka haluavat opiskella ja tehdä tutkimustyötä tämän erittäin vaikean vuorotyönsä ohessa. Kaiken kaikkiaan vuorotyöalojen houkuttelevuus on asia, johon me ei yksin ikävä kyllä voida vaikuttaa.

Kiitos.

Valtuutettu Laura Kolbe

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvä porvaristo eli pormestaristo ja valtuusto. Kollegat.

Tunnen tarvetta, kun tässä on viimeinen kokous käynnissä ja kokous alkoi aika positiivishenkisesti muistelmilla ja eräänlaisilla testamentteilla, joita valtuustotyön jättävät valtuutetut antoivat. Sitten ikävä kyllä lähdettiin soite-populismin urille, mutta ehkä meidän tämän valtuuston viimeinen kokous voidaan päättää siihen tai tämän asian käsittely voidaan päättää siihen, mitä neljässä vuodessa on muuttunut. Siihen tietenkin tilinpäätöksen käsittely ja tarkastustoiminta ja -lausunto antavat hyvät edellytykset.

Rohkenen sanoa, että aika vähän loppujen lopuksi on muuttunut. Vapaavuoren pormestarikaudella kaupunki on edelleenkin vakaa ja puhe taloudesta on jatkunut, kuten jo 150 vuoden aikana. On kiinnostavaa nähdä, miten Vapaavuoren pormestarikauden aikana kaupungin itsetunto on kasvanut. Ilolla olen myös noteerannut yhteistyön muiden kaupunkien kanssa. Sille on ollut selvä tilaus kuntakentällä.

Todennäköisesti tästä ajasta muistikerrostumiin jää koronakriisi ja siitä selviäminen. Sekin on vahvaa helsinkiläisyyttä. Olemme kaupunki, joka kestää ja on resilientti. Olemme kaupunki, joka myös yhteistyössä yli

23.6.2021

poliittisten ja ideologisten rajojen, äsken kuullusta sote-populismista huolimatta, kykenee löytämään yhteisen sävelen myös vahvan ja osaavan virkamieskunnan avustuksella. Näin ollen ehkä tämä Vapaa-vuoren kausi ja apulaispormestareiden kausi sittenkin sijoittuu aika kiinnostavalla tavalla jatkuvuuteen.

Jatkan vielä lyhyesti toteamalla valtuutettu Arajärven huomautukseen siitä, että toimivuuden rinnalle olisi saatava uusia arvoja. Hän mainitsi kauneuden. Itse mainitsisin ihanuuden. Me tarvitsemme maailman ihainta kaupunkia, ja tarvitsemme vakavasti otettavaa suhtautumista, kun kansalaiset yhdessä haluavat kanssamme rakentaa lähiympäristöä paremmaksi. Näin ollen tyytyväisyyden myötä pettymyksiä kestäen ensi vuoden ja ensi kauden strategiaa tekemään toivottavasti hyvässä yhteistyössä kuten tähänkin asti.

Kiitos kaikille erinomaisesti sujuneesta neljästä vuodesta. Hyvän kesän toivotukset.

213 §

Esityslistan asia nro 6

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN MUUTTAMINEN

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Minun mielestä tämä tapa, jolla palkkioita korotetaan, on vähän erikoinen, koska tosiaankin päätöksen tekee vanha valtuusto vaalien jälkeen ja korottaa käytännössä omia palkkioitaan niitten osalta, jotka jatkaa seuraavalle kaudelle. Minun mielestä palkkiot on tälläkin hetkellä jo riittävän suuret, ja pidän jotenkin häpeällisenä sitä, että siinä kohtaa kun äänestäjät on joutunut tekemään päätöksensä, sitten yhtäkkiä pääte-täänkin korottaa palkkioita. Minun mielestä jos tällainen esitys tehdään, se olisi rehellistä tehdä ennen vaaleja. Joten tässä kohtaa teen vasta-ehdotuksen, joka kuuluu seuraavasti: Korvataan kohdat 2–26 lauseella ”kaupunginvaltuusto päättää pitää luottamushenkilöiden euromääräiset etuudet toistaiseksi ennallaan”.

Kiitos.

23.6.2021

Valtuutettu Matias Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettu Hyttisen esitystä. Tämä ei todellakaan ole mikään kauhean kaunis tapa hoitaa tätä asiaa. Toki tästä istuvasta, nyt lopettavasta valtuustosta merkittävä osa jatkaa seuraavalle kaudelle, eli tämä on ihan ilmeinen tapa, jossa taho korottaa itse omaa palkkiotaan.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Rantanen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Tässä jo valtuutettu Turkkila oikeastaan tyhjensikin pajatson. Olisin kannattanut myös Hyttisen tekemää vastaehdotusta ja juurikin näillä samoilla perusteilla. Meillä Helsingissä euromääräisesti on varsin korkeat kokouspalkkiot, joiden nostamiseen emme näe tässä kohtaa tarvetta. Ehkä ennemminkin muokkaisin tätä järjestelmää siihen suuntaan, että kun meillä nyt tulee korotetut palkkiot kello 21:n jälkeen, niin ehkäpä pitäisikin kääntää tämä niin päin, että jos kokoukset päättyy ennen kello 21:tä, niin voi saada jotain korotettua palkkiota. Nyt tämä systeemi on sellainen, että mitä pidempään puhutaan ja jauhetaan, sitä enemmän tulee kokouspalkkiota, ja se ei ole missään nimessä järkevää. Totean myös sen, että todella muihin kaupunkeihin verrattuna Helsingissä on euromääräisesti varsin anteliaat taloudelliset etuudet valtuutetuille, joten en näe tarvetta niitä korottaa.

Kiitos.

Valtuutettu Ilkka Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on vähän populismia tässä persujen, perussuomalaisten ajattelutavassa myöskin. Sen vuoksi, että valtuutetut täällä ovat maksavat veroja. Monet alustavasti 60 %, lopullisesti 40 %. Puolueet saavat 30 %. Ainakin itselleni käteen tulee 10 %, ja lopullisesti ehkä 30 %, ja istumme aika pitkään. Sillä rahalla ei ole kovinkaan suurta merkitystä monelle meistä. Korotuksesta suuri osa menee puoluetukeen, joka on järkevää. Monessa maassa rakennusyhtiöt ja kapitaali maksaa puolu-

23.6.2021

eille. Täällä on järkevä järjestelmä, jossa jokainen puolue, mukaan lukien persut, perussuomalaiset, saavat osuutensa näistä palkkioista. Tässä taitaa olla vähän inflaation tapainen korotus tai joku muu. Ei kovin suuri. Tästä nyt ei kannataisi kauheasti melskata, kun en tiedä, saako kahvirahat tai jotain vastaavaa siitä 10 %:sta, 30:sta, mitä jää käteen. Tältä pohjalta.

Valtuutettu Matias Turkkila (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Suuresti arvostamani seniorivaltuutettu Ilkka Taipale piti puheenvuoron, jota en itse asiassa odottanut kuulevani. On varmaan ihan totta, että tässä on populismia tässä persujen esityksessä, mutta tosiaan populistin nimenomainen pointti on toimia vastavoimana elitismille. Suomea suunnattomasti kiusaava vitsaus on se, että eliitti päättää itse omista eduistaan ja tekee monin tavoin lainsäädäntöä itsensä ja omien viiteryhmiensä eduksi. Mun mielestä kaikissa tapauksissa, on sitten kyse kokouspalkkioista tai erilaisista keskustan valtapoliittisista intresseistä tehdyistä sote-järjestelyistä, tätä vastaan kannattaa puhua.

Kiitos.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Taipale tässä edellä sanoi, että tällä ei ole kauhean suurta merkitystä. Siinä tapauksessa voitte varmastikin tukea tätä esitystä ja esittää, että palkkioita ei nosteta. Kaupungilla on varmasti paljon tarpeellisempiakin asioita, mihin rahaa käyttää kuin puoluetuen maksaminen. Me just ollaan tällä kaudella vähennetty Helsinki-lisää, jota me perussuomalaiset myöskin vastustimme, te kannatitte sitä. Etenkään tässä tilanteessa minun mielestä ei ole kohtuullista, että kun me ollaan heikennetty lapsiperheiden toimeentuloa, niin sitten me palkitaan itsemme korottamalla omia palkkioitamme. Kyllä tämä aika häpeällistä on.

Kiitos.

23.6.2021

Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Mun täytyy ihan vakavasti sanoa, että mä oon ollut täällä 42 vuotta, vuodesta joku -69. Luuletteko te todella, että täällä istutaan näiden palkkioiden nojalla? Jos mä olen lääkäri, ja otan yhdeksän tuntia tai kahdeksan tuntia vastaan potilaita. Tosin heiltä en ole koskaan ottanut -66 jälkeen rahaa käteen, vaan veronmaksajat on maksaneet koko ajan palkkani. Mutta jos olen yksityislääkäri, niin luuletteko, että tällä rahalla, joka täällä on, on jotain merkitystä, että juuri sen takia istumme täällä? Me rahoitamme yhteiskunnallista toimintaa. Tätä puoluetukea, jota perussuomalaiset ottaa mielellään vastaan ja toivottavasti ottavatkin, koska vaihtoehdot ovat, että liike-elämä tai joku muu rahoittaa. Joku tolkkua pitää olla tällaisella populismillakin näissä asioissa.

Mulle on samantekevä tämä korotus. En tarvitse sitä, mutta se on indeksityyppinen korotus.

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Pakko ottaa kiinni tähän valtuutettu Taipaleen, arvostamani valtuutettu Taipaleen puheenvuoroon, kun hän kertoi, että kun tästä veroja maksetaan. Siis systeemihän menee niin, että me keräämme ensin kansalaisilta ja kuntalaisilta verot, ja nämä kaikki luottamuspalkkiot maksetaan näistä kyseisistä rahoista. Se, mitä veroina maksetaan takaisin, on juuri tätä meidän kiertokulkua. Pidän hiukan ontuvana sitä ajatusta, että nyt täytyy puoluetukia varten nostella näitä palkkioita. Kuten totesin, palkkio kuuluu toki valtuutetulle, mutta näille korotuksille ei ole mitään perusteita. Ihan jo senkin vuoksi että ne ovat tosiasiasa melkoisen suuret jo nyt. Kuten sanoin, muihin kaupunkeihin verrattuna jopa anteliaat.

Jos me nyt kysytään kaupunkilaisilta, haluatteko maksaa lisää puoluetukea, niin luulen, että kaupunkilaiset kyllä sanovat, että emme halua.

Kiitos.

23.6.2021

Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ihan sinne perussuomalaisille vaan, että onks tässä jotain eliittiä, istuu-ko tässä teidän mielestä. Mä voin vilkutella täältä, katsokaa nyt vielä toisen kerran. Mitä mennään näihin palkkioihin, niin ei tässä ihan tuntiliksoihin ehkä päästä. Tai en tiedä, kuinka paljon te jaksatte nähdä vai-vaa sen eteen, että te istutte salissa ja tutkitte sitä aineistoa, mitä tuolla on. Täytyy sanoa, että jos tässä alkaisi laskea niitä tunteja, mitä tässä tekee, niin ei ihan voi puhua... Kyllä tähän liittyy paljon muutakin kuin tässä salissa istuminen ja esityslistan lukeminen sen päälle.

Tämä on ikävää, että tämä kausi loppuu taas tämmöiseen paskan jauhamiseen ihan suoraan sanottuna.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

On aivan totta, että palkkiot on euromääräisesti muuta maata suurempia. Useimmilla se on niin, että puolueosuus vie siitä paljon ja verot vievät enemmän, ja lopputulos on, että aika nihkeästi siitä mitään jää käteen, jos nyt on muitakin tuloja. Tämä korotus on sinänsä perusteltu, jos luottamushenkilö tekee työnsä kunnolla eikä vain istu kokouksessa. Jos ylimääräistä työtä tehdään, se tuntipalkkio helposti jää pieneksi.

Ajoitus herättää tässä kyllä kysymyksiä, että eikö tätä uskallettu esittää ennen vaaleja. Jos olisi esitetty ennen vaaleja, olisiko tämä mennyt läpi? Ei herätä luottamusta, että tämä heti vaalien jälkeen tulee tänne listalle. Aika hiljaista on perussuomalaisia lukuun ottamatta tämän suhteen. Eli kyllä tässä tapauksessa kannatan valtuutettu Hyttisen palautusta. Vai vastaesityskö se oli.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen yllättynyt siitä, että tämä tulee vaalien jälkeen käsittelyyn. Mä en muista, onko koko valtuustourani aikana aikaisemmin käynyt tällä tavalla. Ne on aina päätetty ennen vaaleja, mikä on minusta perustellumpi

23.6.2021

tapa kuin tilanne, jossa me kaikki tiedämme jo vaalien tuloksen. Tämä on yksi ongelma.

Sitten kun valtuutettu Taipale puhui puoluerahasta, niin näen myös ongelmaksiksi sen, että tässä on kyse piilopuoluetuesta. Mielestäni pitäisi antaa suoraa puoluetukea, jos puoluetukea aiotaan antaa, eikä piilopuoluetukea, joka muka ei ole puoluetukea. Näen tämänkin ongelmaksiksi.

Kyllä minun ymmärtääkseni tämä on monelle valtuutetulle ihan merkittävä raha. Ei täällä ihan heikosti saada palkkioita. Kannatan valtuutettu Hyttisen vastaesitystä.

Kiitos.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Ebeling on siinä aivan oikeassa, että tällä voi tosiaan jollekin olla aika suuri merkitys. Riippuu tietysti, mitä ne tulot sattuu olemaan.

Sen verran vielä perussuomalaisille, ketkä tässä kovasti syyllistää ? että tässä nostellaan omia palkkioita, ja se on jotenkin kaupungin hyvinvoinnilta veke ja muuta. Tuokaa joskus joku esitys johonkin budjettineuvotteluun oikeasti. Se on mielenkiintoista huudella vierestä, kun ei itse tee asioille yhtään mitään.

Valtuutettu Mari Rantanen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Me käymme aina, kun käydään näitä taloudellisia etuuksia, on ne sitten mitä hyvänsä, tämä sama keskustelu. Että jos sitä uskaltaa vastustaa, että me emme tarvitse kaupunkilaisten maksamia kaupunkipyöriä valtuutetuille, niin sekin on populismia. Tämä sama poru on kyllä ollut tässä valtuustossa aina, jos vastustaa jotakin itsellemme päätettävää etuutta.

Totean myöskin valtuutettu Muttilaiselle, että teitä en ole siellä neuvotteluissa nähnyt, joten ihmettelen näitä kommenttejanne, ettei meillä ole

23.6.2021

esityksiä tullut. Kyllä niitä on tullut, mutta te ette vain ole olleet siellä kuuntelemassa.

Kiitos.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kun kerran tuntuu olevan niin, että se on aina väärä paikka esittää säästöjä, niin tässä kohtaa teen myöskin tähän ponnin.

Jos kaupunginvaltuusto hyväksyy tämän esityksen, valtuusto edellyttää, että seuraava mahdollinen korotus käsitellään selvästi ennen vaaleja.

Silloin ainakin äänestäjät voi päättää, kannattaako ne tällaista systeemiä vai eivät. Kirjaan tämän järjestelmään aivan juuri.

Kiitos.

Valtuutettu Matti Parpala

Kiitos, puheenjohtaja.

Sinänsä kannatan tätä tehtyä esitystä, ja pidän ihan selvänä, että se, että valtuutetut tekee huolellisesti työnsä, osallistuu 26:een pitkää iltaa viettävään kokoukseen vuodessa ja näin, niin pidän sen palkkion korottamista vähintäänkin inflaation verran hyvinkin perusteltuna. Se asia nyt kun palkkioita käsitellään, mihin ehkä tuleva valtuusto, johon itse en kuulu, niin voin tästä ulkopuolisena puhua, voisi kiinnittää huomiota on se, että meillä kaupunkikonsernissa on yleistynyt käytäntö, jossa esimerkiksi tytäryhtiöissä ja muualla on ulkopuolisia asiantuntijajäseniä. Itse kun oon ollut useampia rekrytoimassa tämän valtuustokauden aikana, niin pidän kyllä sitä tehtävää haasteellisena osittain sen takia, että meidän kaupungin konsernissa käytettävät palkkiotasot on aika alhaisia verrattuna siihen, mitä pätevät hallitusjäsenet markkinoilta pystyy saamaan. Kun me halutaan kuitenkin kaupunkikonserniin veronmaksajien rahoilla toimimaan mahdollisimman päteviä ja hyviä kandidaatteja, jotka haluaisi siihen käyttää omaa aikaansa, niin semmoinen asia, jota ensi kaudella voisi harkita, on, että mitä siellä puolella pystyy palkkiota-

23.6.2021

soissa tekemään. Se ei suoraan liity tähän asiaan, mutta ajattelin sen nyt sanoa, kun tässä sellainen mahdollisuus on.

Kiitos.

Valtuutettu Matias Turkkila

Kannatan valtuutettu Hyttisen ponsiesitystä.

Jos toimintaa vähän koittaa summata, siis sitä toimintaa, mitä sinänsä valtuustossa tapahtuu, mutta mistä harva kuitenkaan kovin usein puhuu, niin kyllähän kaikki näkee, että kokouksia venytetään välillä tahallaan. Kokousten sisältö saattaa olla sitä, että koitetaan pistää kaupunkilaisten piikkiin omille äänestäjäryhmille tarkoitettuja ilmaisia etuja. Sitteen lähdetään kaupunkilaisten maksamilla takseilla kotiin tai mennään joukkoliikenteellä, jonka valtuutetut, varavaltuutetut saa, kun käy kysymässä, että millainen lippu, kaupunki kysyy, saisiko olla A-, B- vai C-alueen kortti. Tämä on veroton etu, ja sen euromääräinen arvo on melkoinen.

Näitä kun tulee lisää ja lisää ja lisää ja lisää ja lisää ja vuosikymmeniä erilaisten valtuustokausien aikana, jotka saattaa olla elämän mittaisia. Varmaan siellä on hyviäkin päätöksiä, mutta kun se poliittinen eliitti niin sanotusti kasaa itselleen etua edun päälle, niin se alkaa painaa ihmisten selässä ja se lisää verokertymää.

Tietysti kun joku aina silloin tällöin sanoo, että ehkä tällainen kannattaisi lopettaa, on ihan selvää, että tulee kiviä niskaan. Mutta nyt on ihan erinomainen hetki kerrankin olla tällaista tekemättä.

Kiitos.

Valtuutettu Katju Aro (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Itse asiassa tässä on mun mielestä myös erinomainen hetki muistuttaa siitä, että valtuustosalissa on myös puolueita, ainakin vielä tällä kaudella ollut puolueita, jotka eivät toimi eduskunnassa eivätkä ole esimerkiksi niiden puoluetukien piirissä, joista myös perussuomalaiset puolueena nauttivat. Esimerkiksi näiden puolueiden edustajat tekevät poliittista työtä puhtaasti näiden kokouspalkkioiden varassa. Eli se on ainoa kor-

23.6.2021

vaus siitä työstä, johon usein sisältyy huomattavasti paljon muutakin työtä, josta vastaavasti monet perussuomalaisten poliitikot saavat korvauksia myös muuta kautta.

Pidän tärkeänä sitä, että jotta me voidaan taata kaikkien yhdenvertainen osallistuminen politiikkaan ja mahdollisuus tehdä tätä työtä, joka usein saattaa muodostua lähes puolipäiväiseksi työksi, niin myös korvausten on oltava siihen nähden asiallisia.

215 §

Esityslistan asia nro 8

VALTUUTETTU MIA HAGLUNDIN ALOITE ILMASTOBUDJETOINNIN OTTAMISESTA KÄYTTÖÖN

Ledamoten Mia Haglund

Tack, bästa ordförande.

"Haluan teidän panikoivan." Tämä oli Greta Thunbergin viesti hänen puhuessaan ilmastomuutoksesta maailman päättäjille alkuvuodesta 2019. Helsingissä paniikki ei ole meitä lamaannuttanut. Kaupungin päättäjinä olemme sen sijaan suhtautuneet ilmastomuutokseen suurella vakavuudella yli puoluerajojen. Olemme tehneet kunnianhimoisen Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman, ja olemme ryhtyneet ilmastotoimiin. Ilmastovahti-palvelun avulla pystymme seuraamaan edistysaskelemme kohti hiilineutraaliutta. Ilmastovahti ei kuitenkaan kerro meille koko kuvaa kaupungin ilmastovaikutuksista.

Kaupunki tekee parhaillaan toisella kädellä investointeja hiilineutraalin Helsingin puolesta, kun toinen käsi tukee ilmastohaittoja julkisissa hankinnoissa. Ilmastobudjetin tulee sisältää myös kaupungin tuottamat päästöt, jolloin se tuo koko kaupungin toiminnan näkyväksi ja edistää kokonaisvaltaisempaa ilmastotietoista otetta päätöksentekoon.

Jos maailmanlaajuinen koronapandemia on meille jotain osoittanut, niin sen, että tarpeen vaatiessa olemme valmiit suuriin muutoksiin yhteisen hyvän vuoksi. Globaalin pandemian torjunta on kuitenkin vain alkusoittoa sille muutokselle, jota ilmastomuutoksen torjuminen meiltä vaatii.

23.6.2021

Ilmastobudjetoinnin tulee ensi valtuustokaudella toimia uutena ilmasto-toimien ja päästövähennysten vauhdittajana. Hiilineutraaliudesta meidän on astuttava pyrkimään kohti hiilipäästöistä vapaata kaupunkia. Vuosittainen talousarvio on nelivuotisen kaupungin strategian rinnalla meidän päättäjien tärkein työkalu kaupungin toiminnan ohjaamiseen.

Tervehdin ilolla sitä, että tämän valtuustokauden viimeisenä asiana vaikiinutamme ilmastonmuutoksen torjunnan ihan uudella tavalla osaksi päätöksenteon kovaa ydintä.

Valtuutettu Mai Kivelä

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on tosiaan meidän kauden viimeinen päätös, ja se onkin todella hienoa, että juuri tämä tärkeä päätös päättää tämän kauden. Mä haluan vielä omalta osaltani perustella sitä, miksi ilmastobudjetti on merkittävä uusi asia Helsingissä. Mia Haglund, valtuutettu Haglund hyvin perusteli taustaa siitä, kuinka ilmastotoimet eivät voi odottaa. Myös helsinkiläiset haluavat meiltä vaikuttavaa ilmastotyötä. Sen lisäksi kun me viime kokouksessa käytiin läpi ympäristöraporttia, niin keskeisen johtopäätös oli se, että kaikkia toimia tarvitaan ja lisätoimia tarvitaan ja toimilla on kiire.

Miksi sitten ilmastobudjetti? Sen avulla me voidaan seurata ilmastotoimien edistymistä. Omasta mielestäni kaikista merkittävintä on se, että me voidaan konkretisoida kaupungin ilmastotavoite vuositasolla. Toiseksi sen avulla yhdistetään ilmastotyö taloussuunnitteluun eli kaupungin talousarvioon ja tilinpäätökseen. Me ollaan tänään puhuttu monta tuntia tilinpäätöksestä, ja melkein lähes kokonaan ilman puhetta talouden yhteydestä ilmastotyöhön. Mä ajattelen, että tämä pitää muuttaa.

Konkreettisesti se tarkoittaa sitä, että ilmastobudjetti on jatkossa mukana talousarviossa ja siitä raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Silloin ideana on se, että ilmastotoimien painoarvo lisääntyy taloudenpidossa. Sen lisäksi me saadaan toki lisää tietoa ja läpinäkyvyyttä, ja sitä kautta kaupunkilaiset voi vielä paremmin osallistua kaupungin ilmastotyöhön.

Tämä on merkittävä asia, ja haluan kiittää vielä valtuutettu Haglundia hyvästä yhteistyöstä tämän aloitteen kanssa. Hienoa lähteä tämän päätöksen myötä kesätauolle.

23.6.2021

Valtuutettu Leo Stranius

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Iso kiitos tosiaan valtuutettu Haglundille tästä aloitteesta. Valtuutettu Kivelä tuossa jo hyvin puhuikin tämän puolesta. On tosi tärkeätä se, että vaikka omissa henkilökohtaisissa valinnoissa talous- ja hankintojen ilmastovaikutukset liittyy kiinteänä osana yhteen, mutta välillä kuitenkin tuntuu, että julkisella sektorilla näin ei ole. Siinä missä toinen käsi tekee investointeja hiilineutraaliin teknologiaan, maksetaan toisella kädellä taas suuria summia ilmastolle haitallisiin tukiin tai fossiilisen yhteiskunnan ylläpitoon.

Tämä tarkoittaa, ilmastobudjetointi sitä, että päästöt, niiden vähentäminen, kunnan talous kytketään kiinteästi yhteen. Eli paikalliset päästövähennekset sisällytetään kunnan talousarvioon, ja sitä seurataan osana normaalia talousseurantaa esimerkiksi just tilinpäätöksessä. Hyviä esimerkkejähän tästä on paljon. Vaikka Norjassa Oslo otti käyttöön tämän jo vuonna 2016, ja Suomessa ilmastobudjetoinnin on ottanut käyttöön ensimmäisenä Tampere. Hienoa nyt, että Helsinkikin tässä eteni. Tähän päätökseen on todella ilo päättää tämä valtuustokausi.

Kiitos kaikille.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Minusta on hyvä, että asioita seurataan ja saadaan tietoa erilaisista asioista. Kun se on budjetin yhteydessä, on tosi tärkeätä huomioida se aina, mikä on päätösten taloudelliset vaikutukset, jotta me tiedämme mitkä päätökset, minkälaiset kustannukset, mitä seurauksia. Tällä tavalla saamme parempaa tietoa päätöksenteon pohjaksi.

Kiitos.

23.6.2021

216 §

Esityslistan asia nro 9

VALTUUSTOKAUDEN LOPETUS

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Otso Kivekäs

Arvoisat valtuutetut.

On suuri ilo nähdä teitä täällä taas näin monilukuisina. Jossain muussa tilanteessa tämä saattaisi olla tyhjä fraasi. Me olemme ehkä kaikki sanoneet niin vähintäänkin yhdessä vaalitulaisuudessa. Mutta juuri tänään sanoin sen siksi, että on suuri ilo nähdä teitä täällä taas näin monilukuisina.

Kaupunginvaltuusto kokoontui tässä talossa ensimmäisen kerran 146 vuotta sitten, Aleksanterinkadun puolella Bockin talossa. Tässä salissa olemme kokoontuneet 33 vuotta. Joukossamme on vielä kenties muutamia valtuutettuja, jotka saattavat muistaa sen, kun tämä sali avattiin. Olen iloinen nähdessäni teidät juuri täällä taas. Tämä sali ja tämä talo on enemmän kuin vain paikka, jossa kokoontua. Tämä on samalla tila, jossa erilaiset ajatukset, erilaiset ideologiat – nykyään näin saa taas sanoa – kohtaavat ja myös ihmiset kohtaavat. Valtuuston työ ei ole sama ilman sitä, että tapaa ihmisiä, että tapaa teitä kaikkia. Voidaan käydä keskusteluja, niin virallisen protokollan mukaan kuin sen ulkopuolellakin. Ymmärtää toisiamme paremmin myös ihmisinä eikä vaan sitä, miksi toiset ovat väärässä. Se tulee kyllä usein hyvin selväksi.

On hyvä muistaa, että me olemme kansan vallan toiseksi merkittävin instituutio tässä maassa. Helsingin kaupunginvaltuustoon on äänestetty 102 vuoden ajan edustajat, ja jatkossakin äänestetään edustajat käyttämään merkittävää valtaa.

Näistä neljästä vuodesta varmastikin historian kirjoituksessa se, joka näitä tulee määrittämään, josta aikamme muistetaan, on pandemia. Se tulee määrittämään kaikkea, mitä olemme näinä vuosina tehneet. Asioita, jotka liittyvät siihen, asioita, jotka eivät liity siihen. Myös asioita, jotka tehtiin jo ennen sitä arvaamatta, että pandemia saattaisi olla tulossa. Tässä vaiheessa kun rokotekattavuus lähentelee jo 70 %:a ja tartuntaluvut ovat hillittyjä, uskallan sanoa, että olemme selvinneet tästä pandemiasta. Juuri siksi voin onnekseni teidät täällä taas nähdä fyysisesti samassa tilassa. Tästä kuuluu suuri kiitos kaupungin koko organisa-

23.6.2021

tiolle, joka on tehnyt merkittävää työtä huomattavia määriä. En lähde arvailemaan, mitä on pahimmillaan saattaneet joissain osissa ylityötunnit olla. Tästä kuuluu kiitos meille kaikille. Tästä kuuluu kiitos myös pormestari Vapaavuorelle, mainittakoon, joka on merkittäväällä tavalla ja onnistuneesti johtanut pandemian vastaista toimintaa. Kiitoksia.

Valtuuston osalta pandemian alkaessa, muistatte varmasti, pidimme yhden kokouksen erityisjärjestelyin pyrkien minimoimaan puheenvuorot, jotta saimme hyväksytyä etäkokoukset mahdollistavat hallintosääntömuutokset. Sen jälkeen meininki jatkui normaalisti – mutta etänä. Jokainen valtuuston kokous pidettiin. Jokainen kaupunginhallituksen kokous pidettiin. Lautakuntien kokoukset. Muutama koulun johtokunta taisi siirtää kokoustaan.

Demokratia jatkoi toimimistaan. Heti seuraavassa kokouksessa väiteltiin asioista normaaliin tapaan ja muistaakseni äänestettiin. Niin sen kuuluu olla. Se, että meillä on globaali pandemia, on tärkein prioriteetti torjua se, mutta ei se poista muita kysymyksiä eikä se poista sitä, että kansan valitsema valtuusto tekee päätökset niistä keskusteltuaan.

Monessa maassa näin ei ollut. Demokraattisia prosesseja on pidetty pitkiä aikoja tauolla. Monissa Suomenkin kaupungeissa keskustelu on ollut paljon vähäisempää. Asioita on hyväksytyä muodollisten prosessien mukaan. Mutta politiikan ytimen muodostava poliittinen keskustelu, se, että päätökset täytyy pystyä perustelemaan valtuustossa ja kestää kritiikki, on ollut vähäistä, jopa loistanut poissaolollaan.

Tämä on toivoakseni yksi niistä asioista, joista aikamme muistetaan. Ei sitä varmaan laajempiin historiankirjoihin kirjata, mutta seuraavan kerran kun kaupunginvaltuuston historiikkaa taas tehdään – niitä on jo kaksi julkaistu, joten se väistämättä aikanaan tulee – sinne toivottavasti tämä tullaan kirjaamaan.

Tämä valtuusto kokoontui talvisodan aikana. Tämä valtuusto kokoontui läpi globaalin pandemian. Se on meidän vastuumme helsinkiläisille, jotka ovat meidät tänne valinneet, että me käsittelemme asiat ja me käsittelemme ne sillä perinpohjaisuudella, minkä tarpeelliseksi katsomme – oli pandemia tai ei.

102 vuotta sitten valtuuston ensimmäinen puheenjohtaja Frey lausui näin: ”Pääpainon tahtoisin kuitenkin kohdistaa siihen seikkaan, että valtuuston työ on puhtaasti käytännöllistä laatua, joka ei anna aihetta abstraktiseen politikoimiseen eikä voi rajoittua ainoastaan kunnallisten laitosten järjestelyssä tai toiminnassa esiintyvien puutteellisuuden

23.6.2021

kielteiseen arvostelemiseen, vaan vaatii sangen usein ratkaisemaan lukuisat käytännölliset asiat yhtä nopeasti kuin liike-elämässä on tavalista.”

No, tämä keskustelu kaupunginvaltuuston roolista on yhä käynnissä. Olemme useinkin menneet abstraktiseen politikoimiseen – ehkä viimeksi tänään, voisi sanoa – ja olemme arvostelleet lukuisiakin puutteellisuuksia kaupungin toiminnassa. Mutta myös hoitaneet käytännöllisiä asioita nopeasti, kuten nopea reagointi pandemiaan ja sen tilanteen muutoksiin myös osoittaa.

Tästä meidän politikoimisestamme olemme siis pitäneet tällä kaudella 86 kokousta ja käsitelleet 1 548 asiaa. Näitä asioita käsiteltäessä on pidetty yli 10 000 puheenvuoroa, ja tähän käytettyjä tunteja, joihin aiemmassa keskustelussa viitattiin, on siis meillä kullakin yli 250 kokoustuntia. Se ei kuitenkaan tietenkään ole tärkeintä, vaan tärkeintä on, mitä olemme saaneet aikana. Varmasti jokaisella on oma tulkintansa siitä, mitkä ovat tärkeimpiä aikaansaannoksia. Mainitsen nyt joitakin, jotka itselleni nousivat mieleen.

Ensinnäkin olemme päättäneet Hiilineutraali Helsinki -ohjelmasta. Päätimme strategiassa hiilineutraaliustavoitteesta vuodelle 2035, ja strategian pohjalta on luotu ohjelma, miten tähän päästään, ja menty yksityiskohtaisten toimenpiteiden tasolle.

Valtuustokauden alussa ja edellisen valtuustokauden lopulla oli suuri kriisi päiväkotipaikoista ja niiden riittävydestä. Tämän valtuustokauden aikana Helsingissä on otettu käyttöön 4 400 uutta päiväkotipaikkaa. 4 400 paikkaa pienelle lapselle. Se on enemmän kuin useimmissa Suomen kunnissa on asukkaita.

Myös kaavoja on syntynyt 3,75 miljoonaa kerrosneliötä. Asumista siitä 2,76, mikä vastaa noin 55 000 asukkaan asuntoja. Väestönkasvu ei ole ehkä ollut aivan näin paljoa, koska meillä on se globaali pandemia, ja tässä on monia kysymyksiä. Tätä tasapainottamaan olemme myös päättäneet 12 luonnonsuojelualueesta, jotka on perustettu. Liikkumiseen muun muassa olemme päättäneet kolmannelta pikaraitiotieyhteydestä Vihdintielle ja Kalasataman raitiotiestä.

Yksi mainitsemisen arvoinen lausunto oli myös lausuntomme sote-uudistuksesta maan edellisen hallituksen aikana. Tämän valtuuston kokous, sote-uudistuslausunnon käsittely ja siitä eteenpäin vyöryneet tapahtumat olivat yksi osa sitä prosessia, joka johti sen uudistuksen kaatumiseen. Voi olla, että joku osaa sanoa, kuinka merkittävä osa,

23.6.2021

mutta ei ainakaan merkityksetön. Kuten tänäänkin jo keskusteltiin, seurauksena nyt tänään on hyväksytty sote-uudistus, jossa Helsinki edelleenkin päättää sote-asioistaan itse. Toki lainsäädännön rajoissa ja niin edelleen, mutta ei se merkityksetöntä ollut lopputuloksen kannalta.

On ollut kunnia palvella kanssanne tässä demokratian instituutiossa. Tässä kohden kun valtuustokausi on loppumassa – osa meistä toki jatkaa seuraavassakin valtuustossa, itsekkin – on kuitenkin oikea hetki nostaa esiin muutamia kokemuksen tuomia neuvoja seuraavalle valtuustolle.

Ensimmäinen muistettava asia, jonka toivon, että kaikki muistamme, on toimivan demokratian arvo. Meillä on Suomessa ja Helsingissä erittäin hyvin toimiva demokratia, ja se on erittäin tärkeää. Se ei ole tässä maailmassa itsestäänselvyys. Se, että kaikki vaalit pidetään, että vaaleilla valittu valtuusto on se, joka käyttää ylintä valtaa ja ohjaa kaupungin toimintaa. Tämä oli viime kaudella aloitetun hallintojärjestelmäuudistuksen ydintavoite, ja kyllä näen, että se on keskeisiltä osiltaan toteutunut. Mutta sitä pitää jatkaa. Demokratia ei koskaan ole itsestäänselvyys, eikä se ole asioiden tila, vaan prosessi. Työtä, jota teemme niin täällä kuin kaikkialla muualla kaupunkilaisia kohdatessamme. Me edustamme heitä. Emme me päätä täällä siksi, että me olisimme parempia, vaan siksi, että jonkun on edustettava, ja meidät on tänne valittu edustamaan.

Toinen tärkeä on toisiamme kunnioittavan keskustelukulttuurin merkitys. Sen, että ihmiset uskaltavat puhua, ihmiset saavat puhua. Silloin kun he ovat väärässä, heille toki se varmasti kerrotaan – joskus ehkä selkeäsanaisestikin – mutta myös väärässä olevat saavat puhua ja kuitenkin toisiamme loukkaamatta. Pyrkimys tähän on nähdäkseni valtuuston toiminnan myös ydintä. Tässä seuraava valtuusto voi toivottavasti maailmassa, jossa keskustelut eivät aina ole toisia kunnioittavia, pyrkiä siihen suuntaan, että täällä me suhtaudumme toisiimme asiallisesti ja ymmärtäen. Hyväksyen toisen ihmisenä, vaikkei välttämättä hänen näkemyksiään.

Kolmantena toivon tulevankin valtuuston suhtautuvan Helsinkiin kaupunkina, josta me haluamme tehdä paremman. Myös ihanamman, myös kukoistavamman. Varmasti löytyy lukuisia muitakin adjektiiveja, joita kukin voi suuhunsa sovittaa. Mutta halu mennä eteenpäin. Puolustaa sitä, mikä on tärkeää mutta samalla hyväksyen uusi, toivottaen se tervetulleeksi.

23.6.2021

Nämä ovat nähdäkseni se Helsingin henki, minkä varaan toivon seuraavankin valtuuston työn jatkuvan.

Kiitoksia vielä teille kaikille. Toistaen, on ollut suuri kunnia saada toimia tämän valtuuston puheenjohtajana.

Kiitos.

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja. Ärade ordförande. Hyvät valtuutetut. Bästa stadsfullmäktige.

Tämän valtuustokauden viimeinen valtuuston kokous on kääntymässä kohti loppuaan. Samalla on päättymässä ensimmäinen pormestarimallilla läpi viety valtuustokausi.

Meidän tehtävämme viimeisen neljän vuoden aikana on ollut sama kuin se on ollut jokaisella valtuustolla ennen meitä: rakentaa parempaa kaupunkia helsinkiläisille, luoda tätä kautta edellytyksiä hyvälle elämälle ja puolustaa elämäntapaamme, arvojamme ja itse kaupunkia siinä vaikeassa maailmassa, jossa elämme.

Tämän tehtävän toteutuksessa meillä kaikilla on oma roolimme. Valtuusto on kaupunkiorganisaation ylin päätöksentekijä. Toimialojen ja kaupunginkanslian tehtävä puolestaan on toteuttaa tavoitteet käytännössä. Molemmat – molemmat – ovat tehtävämme toteutumisen kannalta aivan välttämättömiä osia kokonaisuudessa.

Luomassamme järjestelmässä – tai itse asiassa edellisen valtuuston luomassa järjestelmässä – vain ja ainoastaan pormestari edustaa näitä molempia: poliittista päätösvaltaa ja käytännönläheistä toimeenpanovaltaa. Oman kokemukseni perusteella voin sanoa, että pormestarin työ on lähempänä suuren yrityksen toimitusjohtajan operatiivista työtä kuin vaikkapa poliittisen valtioneuvoston jäsenen arkea.

Onnistumisen määritelmä noudattaa kuitenkin poliittista eikä yrityslogiikkaa. Jokainen voi määritellä sen tavallaan, eikä siitä vallitse edes keskeisimpien päättäjien kesken yhteisymmärrystä. Jo tämä järjestelmän ominaispiirre aiheuttaa luonnostaan ristivetoa niin kaupungin poliittisten päättäjien kuin päättäjien ja virkakunnan välille. Systeemi itsessään aiheuttaa kitkaa, mitä sen julkinen luonne välttämättä voimistaa.

23.6.2021

Olen viimeisen neljän vuoden aikana tavannut useiden kymmenien kaupunkien pormestareita ympäri maailmaa. Emme ole keskustelleet poliittisista asetelmista juuri koskaan, emme edes vaalien aikaan. Useimmista kollegoistani en tiedä edes, mitä puoluekantaa he edustavat. Sen sijaan olemme aktiivisesti keskustelleet siitä, miten asunnotomuus voidaan ratkaista, miltä tulevaisuuden liikenneinfra näyttää, miten voimme konkreettisesti vähentää päästöjä tai tarjota parempia palveluja kaupunkilaisille digitalisaation avulla. Miten kaupunki tulee organisoida, minkälaisia kyvykkyksiä tarvitsemme tai millaisilla prosesseilla pääsemme parhaiten eteenpäin.

Maailman pormestareita puhuttavat koronaviruksen lisäksi globaalit transformaatiot, jotka yhdistävät meitä kaikkia: ilmastonmuutos, digitalisaatio, ikääntyminen, segregatio. Ratkaisuissa korostuu paitsi kasvava globalisaatio ja keskinäisriippuvuus, myös erityisesti kaupunkiorganisaatioiden oman osaamisen ja johtamisen parantaminen, jotta kaupungit olisivat entistä valmiimpia vastaamaan edellä mainittuihin suuriin mullistuksiin maailmassa, jossa kaupunkien rooli ja merkitys koko ajan korostuu.

Koin alusta alkaen, että yksi pormestarin tärkeimmistä tehtävistä – ellei jopa tärkein – on keskeisen virkakunnan mahdollisimman hyvän onnistumisen tukeminen. Jos organisaatio onnistuu käytännön työssään, asukkaamme ovat tämän suorina edunsaajia. Maailman toimivin kaupunki joko toteutuu tai jää toteutumatta arjessa, toimialojen jokapäiväisen työn seurauksena. Miellän vahvasti, että viimeiset neljä vuotta ovat olleet ennen kaikkea joukkuepelejä, jossa minun roolini on ollut haastaa organisaatiotamme entistä parempiin suorituksiin. Matkan varrelle on varmasti osunut niin onnistumisia kuin epäonnistumisia.

Olen kohdistanut suuren osan energiastani siihen, että kaupungin toimintakulttuuri muuttuisi modernimmaksi ja myös esimiehet saisivat tukea johtamistyölleen. Kaikki viime vuosien johtamisen kehittymistä ja henkilöstön hyvinvointia mittaroivat tutkimukset osoittavat, että tässä työssä olemme ottaneet isoja edistysaskelia ja onnistuneet. Kaupunkia johdetaan paremmin ja henkilöstö voi paremmin kuin vielä neljä vuotta sitten. Kaikki mikä lukee lehdessä, ei aina ole totta. On kuitenkin syytä muistaa, että olemme vasta kehittämisen alkupolulla.

Vi kan glädja oss över goda resultat, i synnerhet då vi tänker på utgångsläget för denna period. Vi hade just gått över till sektormodellen och ledarskapet hade omorganiserats. Förankringen av den nya organisationen hade precis börjat. Den första borgmästarperioden gick åt till att verkställa den enorma reformen, på gott och ont.

23.6.2021

Jokainen, joka joskus on johtanut mitään, ymmärtää varmasti, että miltei 40 000 hengen organisaatiossa muutoksen toimeenpano on valtava haaste. On merkittävä onnistuminen, että tämä pystyttiin toteuttamaan samalla, kun teimme eläväksi ehkä kaupungin historian kunnianhimoisinta strategiaa ja selviydyimme kuitenkin ainakin toistaiseksi ainakin suhteessa samankokoisiin muihin maailman kaupunkeihin vähin vaurioin koronakriisistä.

Myös minä innostuin ja sain motivaatiota yhteisen strategiamme toteuttamisesta ja työstä päivä päivältä paremman, maailman toimivimman kaupungin eteen. Kaupunkistrategiamme osoittautui matkan varrella hyväksi ja toimivaksi. Sen visio ja arvot eivät kärsineet edes toimintaympäristön muuttuessa rajusti koronan myötä. Itse asiassa jopa päinvastoin. Koronakriisi teki maailman toimivimmasta kaupungista myös kansainvälisesti kiinnostavan konseptin.

Strategia ohjasi toimintaa ja auttoi priorisoinneissa. Tuskin monessakaan kaupungissa on saavutettu niin laaja tietoisuus ja ymmärrys yhteisestä tavoitteesta. Onnistuminen tässäkin kuuluu toimialoille ja osastoille. Jokaiselle kaupungin työntekijälle, joka otti strategian omakseen ja ryhtyi toimeenpanemaan sitä omassa työssään. Toimivuus on asia, joka kosketti jokaista. Uskon vahvasti, että voimaantunut henkilökunta ja dynaaminen toimintakulttuuri ovat kaikenlaisia strategioita ja linjanveitoja merkittävämpi tekijä kaupungin onnistumisessa.

Oli – liekö tästä vielä kuukauden verran jatkuu – suuri kunnia toimia Helsingin ensimmäisenä pormestarina. Tätä ennen olin toiminut valtuutettuna, en ihan yhtä pitkään kuin valtuutettu Bogomoloff, mutta omasta mielestäni melkein sata vuotta. Silti en syvällisesti ymmärtänyt ja mieltänyt, mitä pormestarin pesti oikeasti vaatii. Ihan selvää oli kuitenkin ainakin minulle se, ettei minua ensisijaisesti valittu miellyttämään kaupunginvaltuustoa – joka varmaan on eri yhteyksissä käynyt ilmi – vaan tekemään töitä kaupungin ja kaupunkilaisten eteen.

Vaikka minulla on ollut kanssanne erimielisyytemme, sanoisin kuitenkin, että pääosin olemme onnistuneet yhdessä tekemällä. Vaikka media haluaa dramatisoida erimielisyyksiä, eivätkä siihen ole syyttömiä kaikki meistä valtuutetuistakaan, pääosa työstä on kuitenkin arkista puurtamista käytännönläheisten kysymysten äärellä ja erilaisten yhteisesti hyväksyttävissä olevien ratkaisujen etsimistä. Enemmistö eteemme tulleista kysymyksistä eivät muuten ole puoluepoliittisia luonteeltaan.

23.6.2021

Meidän kaupungeissa vetovastuussa olevien päättäjien pitää säännöllisesti pysähtyä pohtimaan, teemmekö oikeita asioita ja keskitymmekö olennaisimpaan. Päätösten toimeenpanokyky kuitenkin lopulta ratkaisee, vaikka niistä ei samanlaisia otsikoita irtoakaan kuin uusista poliittisista avauksista.

Olemme ottaneet isoja harppauksia eteenpäin monella rintamalla. Helsinki on nyt palveluhenkisempi, modernimpi, ketterämpi, kansainväliempi, vähähiilisempi ja valmiimpi moniin meitä ulkoapäin haastaviin megatrendeihin. Uskon, että jätämme Helsingin tuleville päätöksentekijöille ainakin hieman parempana kuin sen itse saimme.

I framtiden står vi inför enorma utmaningar, som kräver beslutsamhet samt att man driver helsingforsarnas sak. Politik på nationell nivå ska inte få plats i fullmäktige – vi är här för helsingforsarnas bästa.

Oma vastuuni helsinkiläisille päättyy ainakin toistaiseksi osaltani pormestaripestin päättyessä. Suuri osa teistä jatkaa yhdessä uusien valtuutettujen kanssa. Instituutiot ovat aina vahvempia kuin ihmiset. Silti yksittäisenkin ihmisen mahdollisuutta vaikuttaa ei saa aliarvioida. Helsingin johtamisen kuuluukin olla vaikeaa. Jos se olisi helppoa, kuka tahansa voisi sitä tehdä. Niiden tehtävä, jotka kulloinkin on valittu tätä työtä tekemään, heidän velvollisuutensa on pitää kunnianhimon taso riittävän korkealla, vaikka se lisää vaikeuskerrointa entisestään.

Kahdessa eri roolissani haluan ensin poliittisen järjestelmän puolesta kiittää kansliapäällikköä ja neljää toimialajohtajaamme, meidän virkakuntamme keskeistä selkärankaa, sekä heidän alaisuudessaan toimivia noin 39 000:ta maailman parhaan virkakunnan edustajaa hyvästä työstä. Sitten virkakunnan puolesta kiittää kaupunginvaltuuston puheenjohtajaa ja kaupunginvaltuustoa vastuullisesta, hyvästä työstä.

Uskon, että voimme olla ylpeitä siitä, mitä saimme aikaan. Toivon ja uskon ja tiedän, että uudet päätöksentekijät pitävät hyvää huolta rakkaasta Helsingistä.

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja, kysymästä.

Arvoisa puheenjohtaja. Arvoisat valtuustokollegat ja virkakunta.

23.6.2021

Päivän hienoimmat puheet on pidetty – kiitos niistä – mutta kaupunginvaltuuston perinteisiin kuuluu kuitenkin katsaus juhannussäähän valtuuston kevätkauden viimeisessä kokouksessa. Minulla on ollut kunnia kantaa tätä vastuuta ammattitaustani perusteella tällä kaudella, vaikken meteorologi olekaan. Perinteitä arvostava valtuutettu Rydman puolestaan on toiminut ansiokkaasti tästä vastuusta muistuttajana. Kiitos siitä. Kenties työnjako jatkuu ensi kaudella.

Mutta asiaan. Tällä viikolla on ehditty tosiaan kokea jo kuumottavaa hellettä, komeata ukkosta ja rankkaa sadetta. Ilmatieteen laitokselta vanhojen tuttuja avustuksella laadittu katsaus Helsingin juhannussäähän kuuluu näin: Juhannusviikonlopun aikana maan eteläosassa sää on enimmäkseen selkeää tai puolipilvistä. Juhannusaatto on enimmäkseen poutainen. Juhannuspäivänä ja sunnuntaina esiintyy ajoittain sadekuuroja, mahdollisesti myös ukkosta. Päivän ylin lämpötila on 23:n ja 27 asteen välillä, yön alin 14:n ja 18:n välillä. Tuuli on enimmäkseen heikkoa.

Hyvää juhannusta!

Näihin sanoihin päättyy tämä kokous ja tämä valtuustokausi.

Kiitokset kaikille ja hyvää juhannusta!

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig